National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 11 (3307) XXXVI aastakäik | Teisipäeval, 10. veebruaril 1987 — Tuesday, February 10, 1987 | Üksiknumbri hind 75 centi

Tartlaste Seltsi koosviibimiselt. Vaade väikesele osale saalist, kus viibis 150—200 inimest. Foto: T. Säägi

Osavõturohke Tartlaste Seltsi koosviibimine

Pühapäeval, 1. veebruaril toimus Tartlaste Seltsi käesoleva aasta tegevuse avamine kokkutulekuga Toronto Eesti Maja keskmises saalis, mis kujunes väga rahvarohkeks. Keegi koosviibijaist lausus: „Tartlaste Selts paisub nagu hea pärmiga alustatud saiataigen!"

Igaks koosviibimiseks on üüritud järjest suurem ruum, kuid see ei paista olevat aidanud, sest seltsi liikmete arv kasvab kiiremini kui ruumi suurus. Külmast ja lumisest ilmast hoolimata oli kohal üle 150 inimese, kaugemad neist isegi Ottawast (majandusteadlane A. Kimmel koos abikaasa Kerstiga). Istuti nagu „silgud pütis"; järgmiseks korraks tuleb kindlasti üürida veelgi suurem koosolekuruum.

Seltsi liige Renate Sõrra oli oma rikkalikust Tartu linna, maakonna ja sünnikoha fotokogudest välja pannud pisinäituse, mida kõik vaatlesid ja imetlesid. Suure huviga vaadeldi ka piiskop Raudsepa poolt maitsekalt monteritud ja seletustega varustatud, seinale riputatud Tartu linna ja maakonna kirikuid.

Koosviibimise avas Tartlaste Seltsi juhataja Laine Koost, kes tervitas ja avaldas headmeelt rohkete kokkutulijate üle. Edasi rääkis ta vastlapäeva mälestustest ja lõpuks luges isegi vastlapäeva laulu: „Täna liugu laseme."

Siis rääkis Ene Runge vastlapäeva kommetest ja liugulaskmisest, viies nii mõnegi koosolija mõttelennul tagasi kogupaiga mäenõlvadele.

Kaunihääleline sopran Laine Koost laulis Einar Medri klaveri saatel kolm laulu — J. Aaviku „Kodule", Priit Ardna „Juba varsakabi" ja valsi „Emajõe jutustus". Aplaus ei vaibunud enne kui solist lisapala laulis.

Peokõne pidas tartlasest piiskop K. Raudsepp, kelle jutu teemaks oli „Tartumaa kirikud jutustavad."

Jutt oli nii huvitav, et ettekande lõpul sai piiskop pika ja tugeva aplausi osaliseks. Üks jutu episoodidest oli lugu pastor Willigerode kottiajamise katsest 1905 a. mässu ajal. Seda täiendas üks kohalviibiv vanem tartlane, prof. K. Taagepera, kes asja mäletas — ta oli tol korral 8 aastane. Ta mainis ka, et piiskop Raudsepa jutus ette tulnud poola kuningas Stefan Batori oli meie hõimlane — ungarlane.

Tartlane Peeter Lääniste mängis meeleolumuusikat ja seltsi juhataja Laine Koost lõpetas eeskavalise osa tänusõnadega kõigile esinejaile.

Eriti tänas ta aga seda doonorit, kes Seltsile tegi kingituse 1000 dollari näol. Ta lisas, et Seltsi peakoosolek toimub 18. märtsil kell 19.00 Eesti Majas ja palus kõikide tartlaste osavõttu.

Kuna koosviibimine toimus vastlapäeva tähe all, siis olid kohvikõrvaliseks peale võileibade veel maitsvad vastlakuklid. Peale piiskop Raudsepa poolt loetud söögipalvet algas jutuvada — sõbrad ja tuttavad võisid kohvi ja kuklite juures väskendada vanu mälestusi ja rännata tagasi minevikku. Istuti koos kuni hiline õhtutund teatas lahkumise aega.

J. SÄÄGI

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

Kiriku-saadik moslemi kohtu ees

„Reuter" teatab Beirutist, et anglikaani kiriku saadik Terry Waite, kes pidi pantvange lahti kauplema, kidnäpati ja viidi moslemi „kohtu" ette, kus ta peab vastust andma „lubaduste murdmise eest." Ta olevat nimelt terroristidele lubanud 17-e vangi vabastamist Kuveidis, kus need mosheede ja valitsusasutuse pommitamse eest kinni istuvad. Kuid vaatamata terroristide nõudmistele ja edasistele inimröövidele on Kuveidi võimud keeldunud oma vange vabastamast.

Samuti olevat Waite „kohtu all" selle eest, et USA on lõpetanud relvamüügi Iraanile. Lääne-Saksa TV jaam SAT 1 väidab, et Waite't peetakse kinni Beiruti läheduses „Püha Sõja" terroristidegrupi poolt, kes end ka „Jumalaparteiks" nimetavad. Suur-Britannia televõrgu „Independent TV" järgi olevat moslemite „püha kohtu" ees ilmunud ka mitmed shi-iidi terroristid, tunnistajaina Waite valelikkuse suhtes.

Vahepeal süüdistab Süüria USA-d pantvangide kriisi ära kasutamises, et Liibanoni rünnata. Viiest laevast koosnev USA lahingugrupp 1900 dessantväelasega pardal, lahkus teisipäeval Hispaania sadamast,et ühineda 22. USA sõjalaevaga,mis juba Vahemere ida-osas asuvad.

TERRY WAITE

Ka neil olevat 1900 dessantväelast pardal, koos lennukite,tankide ja kahurväega. Liibanonis on nüüd 26 välis-maalast kadunud, keda arvatavasti pantvangidena kinni peetakse. Viimased neli USA pantvangi on surmaähvarduse all, kui Iisraeli võimud 400 araablasest vangi ei vabasta, kes seal oma „aega" teenivad.

Viimaste teadete kohaselt, olevat Terry Waite haavatud — ta olevat püüdnud terroristide käest põgeneda ja üks tema valvureist olevat teda tulistanud. Seda teadet levitas Lääne-Saksa ajaleht „Bild", kuid nii shi-iidi kui ka druusi omakaitsemehed, kes pidid moodustama Waite kaitsemeeskonna, eitavad seda.

Järjekordne USA tuumakatsetus

Ühendriikide Energiaministeeriumi teatel korralati möö-dunud teisipäval selle aasta esimene tuumakatsetus Nevada osariigis Las Vegase läheduses. Tegemist oli maa-aluse plahvatusega, USA jõudis sellega ette N. Liidu järgmisest katsetusteseeriast, millega nad pidid peatselt algama. Seal on seni peetud kinni ühepoolsest „katsetustemoratooriumist", mille Nõukogude valitsus 6. augustil 1985 välja kuulutas. Tassi teatel lõppes nende 18-kuune moratoorium 6. veebruaril 1987 ja nüüd asuvad nad jälle täie innuga tuumapomme testima. See olevat USA presidendi süü, kes ei tahtvad rahu, vaid kõikuvat tuumakatastroofi kuristiku äärel.

VALGAMAALASTE SELTSI
ÜLDKOOSOLEK JA KOOSVIIBIMINE
pühapäeval, 1. märtsil 1987 kell 14.00
Eesti Maja klubiruumis, kohviku juures
KOHVILAUD • Kõik teretulnud

Eesti Pensionäride Klubi Torontos
KOOSVIIBIMINE KOHVILAUAGA
toimub neljapäeval, 19. veebr. algusega kell 2 p.l.
Eesti Maja suures saalis
ÜHES EESTI VABARIIGI AASTAPÄEVA MEENUTAMISEGA
Kõik teretulnud! Juhatus

ESTONIA ORKESTRI 30 aastapäeva
KONTSERT PIDU
laupäeval, 28. veebr. s.a. kell 7 õ. Eesti Majas.
Muusikalises osa esineb Estonia Orkester naisansambli kaastegevusel.
TANTS, VANATANTS, EINELAUD, LOTERII
Pääsmed saadaval orkestriliikmeilt ja kohapeal. Nummerdatud lauad ettetellimisel tel. 244-4750

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

Telefonid: toimetus **733-4550**, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) **733-4551** avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. 1 klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Mehed lipuvalves. Vasakult Ü. Tamre, I. Reinoja, A. Tooming, A. Kängsepp, J. Vihma, E. Marten, A. Mullaste. **Peetri kirikus** Foto: H. Oja

Peibutustuled Moskvast

Kremli juht Mihhail Gorbatshov ja tema nõuandjad haaravad kinni igast võimalusest ja katsuvad tungida ka läbi kõige kitsamate ukse- ja aknapragude, et alustada, oma kaubavahetust ja majanduslikku läbikäimist Läänemaailmaga ning pumbata oma tööstustesse ja ettevõtetesse niipalju lääne tehnoloogiat kui vähegi võimalik. N. Liidu majandusmeeste võtted oma kavatsuste läbi viimiseks on sageli kaetud kapitalistliku võõbaga, et muuta neid Läänele vastuvõetamateks, kuid praktiliste küsimuste lahendamise juurde asumisel selgub peagi, et Kremlil on iga majandusliku kokkuleppe sõlmimisel oma ideed, mis kaugeltki ei ühti esialgsete reklaampakkumistega.

Üheks selliseks Lääne töösturite ja ärimeeste meelitusvahendiks on ühiste ettevõtete asutamine Läänemailmast saadud kapitali ja tehnoloogia rakendamisega, millega Gorbatshov tahab oma ajast-arust vabrikutele uut elu sisse puhuda ja sellega kogu nõukogude majanduselu ülesmäge hakata upitama. Kümme aastat tagasi katsetas selles sektoris tee rajamist Ühendriikide ettevõte Bendix Corporation, kes üritas süüteküünalde valmistamiseks N. Liitu uue suurtööstuse rajamist, kus oleks sõbralikus koostöös ühendatud olnud sotsialistlik tööjõud ja kapitalistlikud rahad ja tehnoloogia. Kuid sellest plaanist ei tulnud midagi välja. Ja seda sel lihtsal põhjusel, et venelased hakkasid vabriku rajamiseks ette veeretama igasuguseid bürokraatlikke takistusi ning ei tahtnud midagi teada profiidi jagamisest.

Kuid Gorbatshovi majanduslikud eksperdid üritavad Läänemaailma peibutamist uute kavalate võtetega — nad lubavad anda välistöölistele ja ekspertidele võrdseid õigusi venelastega, tõotavad varustada neid tööstuste juhtimisel vajalike võimupiiridega ja meelitavad neid soodustuste tegemisega maksustamisel. Kuid paljud ameeriklased on jäänud vaatamata nendele võtetele venelastega lepingute sõlmimise suhtes skeptilisteks, kuna nad ei ole saanud vastuseid mitmele väga olulisele küsimusele. Näiteks: Kas Lääne partneritel on õigus lohakaid vene töölisi vallandada ja häid töölisi nende suurema panuse eest kompenseerida? Kas ühiselt loodud tööstused on täielikult iseseisvad ettevõtted, mis ei allu vene plaanimajanduse süsteemile? Mida peavad sellised ühisalgatused maksma venelastele õli ja toormaterjalide eest?

Kuid nendele põhilistele küsimustele liitub veel terve müriaad teisi küsimusi, mis nõuavad selgust maksustamise, revisjoni, palkade jne. üle. Venelased, kes ilmselt katsuvad Lääne ja Jaapani industrialiste kõigi võimalike võtetega meelitada, on nõus lahkekäeliselt kõike pakkuma, kuid kui palju nendest pakkumistest sõelale jääb kui tegelikult asja juurde asutakse, on omaette küsimus. Ning see ongi piinav probleem, mis paneb siinpool raudeesriiet tegutsevate tööstürite pead närviliselt valutama.

Kui Moskvale meelde tuletatakse Bendix Corporationi lugu, siis väidavad Kremli kaupmehed, et ajad on sellest ajast peale palju muutunud ning et Bendixi kõrval on terve rida ühiselt teostatud ettevõtteid nagu Pepsi-Cola produtseerimine Venemaal jne. Samuti armastatakse esile tõsta itaallaste poolt ehitatud Togliatti autotehast ning vene kalatööstuselaevade abi ameerika kalurite saagi läbitöötamisel Ühendriikide rannikul. Need koostöölised ettevõtmised teostuvad siiski teistel printsiipidel ja on kaugel praegu planeerimisel olevatest ühisettevõtetest, mis eemalduvad radikaalselt marksismi-leninismi majanduslikest teooriatest. Need teooriad teatavasti keelustavad produktsioonivahendite eraviisilise omandamise.

Kuid Kremlis on nähtavasti juba mõeldud ka ideoloogilistele takistustele ja seal katsutakse neist head nägu tehes mööda hiilida. Häda uute ja moodsate keemia-, paberi-, ja toiduainetetööstuste järele on suur ja kui üks vana tõesõna ütleb, et ,,hädaga sööb kurat isegi kärbseid", siis venelased on valmis ka kärbseid sööma.

Ning vaatamata kõigile kahtlustele ja peavaludele leidub Läänes siiski ka selliseid tööstureid ja ärimehi, kes on valmis Venemaal katsetama ja riskima ning N. Liidu tohutut turgu arvesse võttes ,,jalga ukse vahele" ajama. Eriti imponeerivad on N. Liidu tohutud maapõuevarad kivisöe, toorõli, metsamaterjalide ja metallide näol. Pealegi ei ole Venemaal uute tööstuste rajamisel kulukat keskkonnakaitse kontrolli ja tööliste palgad on väga madalad — kuigi sealjuures tuleb silmas pidada ka madalat produktsiooni. Ameerika tööstürid ja ärimehed on valitsusele juba aastaid avaldanud survet kaubavahetuse ja majandusliku läbikäimise suurendamiseks Venemaaga, kurtes, et igasugused restriktsioonid lähevad ameeriklastele kalliks maksma. Selle surve tulemusena kaotas Ühendriikide valitsus äsja kitsendused strateegiliselt mittetähtsate õli- ja gaasi-varustuse ning tehnoloogia eksportimiseks N. Liitu.

Näib, et tahe ühisettevõtete rajamiseks on mõlemal pool olemas, kuid põhilised erinevatest süsteemidest tingitud lahkhelid jäävad. Mida rohkem Gorbatshovi king nõukogude allakäinud majanduselu korraldamisel pigistab, seda heledamalt hakkavad Moskvast vilkuma Lääne tööstüritele suunatud peibutustuled. Kuidas neile lõpuks tegelikult reageeritakse, seda näitab tulevik. ,,Qui vivra, verra," — ,,Kes elab, see näeb," ütlesid vanad roomlased.

K.A.

Toeta allkirja andmisega vaatleja staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO's

Kes müüb kellele?

Iisraeli relvatööstused töötavad edasi

Esimene relv mis valmistati moodsas Iisraelis oli miinipilduja väga primitiivse sihtimisvahendiga. Miinid oma primitiivse sihiku tõttu kunagi ei tabanud märki, kuid neil oli siiski oma mõju! Nimelt kõla, mida need miinid enne kontakti maapinnaga tegid, tekitas alati vaenlase seas paanikat, kes mitmel juhul jätsid oma positsioonid ilma vastupanuta maha. Seda miinipildujat kasutasid juudid oma riigi loomispäevil araablaste vastu.

Iisraelis valmistatud relvad on tänapäeval tuhandeid aastaid vanad, alates Taaveti lingust, mida ta tarvitas Koljati vastu võideldes. Iisrael oma 4.2 miljonilise rahvaarvuga on kümne maailma suurima relvatööstuse-maade hulgas, tootes aastas üle 2.000 miljoni dollari väärtuses relvi. Relvademüük moodustab 25% Iisraeli tööstustoodangu-ekspordist, olles nende peamine tuluallikas. Peakliendiks on USA, kes ostab aasta jooksul üle 500 miljoni dollari väärtuses relvi. Viiekümnele riigile, enamus kes ei tunnusta Iisraeli, müüb Iisrael üle 700 milj.dol.väärtuses relvi. On saladus, kui suure summa eest müüb Iisrael Washingtoni poolt saadetud relvi oma arsenalist, kuid et ta seda teeb, tõendab hiljutine relvade-müük Iraanile, mis tekitas poliitilise tormi Washingtonis. Ka see summa võib olla 700 miljoni dollari ümber aastas.

Muidugi USA'st pärinevad relvad müüakse kokkuleppel Washingtoniga, kes siis uuesti täiendab Iisraeli arsenali. Samuti on Iisrael kõik oma N. Liidu päritoluga saagirelvad müünud, paljusid nendest oma relvatööstusis moderniseerituna. Tel Avivi ülikooli professor Haron Klieman, keda loetakse üheks Iisraeli relvatööstuse ja müügi eksperdiks, mainis et Iisrael peab tootma relvi, et olla võimeline ennast relvastama. Iisraeli relvatööstuste poolt toodetud relvad on tänapäeval kasutusel peaaegu kõigil lahinguväljadel. Iisraelis toodetud relvi kasutavad Iraan, Iraak, Lõuna-Aafrika, Lõuna-Ameerika ja teised Aasia ning Aafrika riigid. Aastal 1982 varustas ja müüs Iisrael relvi Argentiinale nn. ,,Falklandi sõjas". Iisraeli püstolkuulipildujat ,,Uzi't" peetakse tänapäeval maailma kõige paremaks püstolkuulipildujaks ja nende tank ,,Merkava" on väga hinnatud NATO riikide *poolt. Ka mitmed* Ladina-Ameerika riikide sõjaväed kasutavad noid tanke. Raketitõrjerelv ,,Barak" olevat üks paremaid omasuguste hulgas. Hävituslennuk või hävitaja ,,Lavi", momendil veel tootmisprogressis, pidavat olema üks maailma parimaid hävituslennukeid.

Klieman mainis veel, et Iisrael on sunnitud omama relvatööstusi ning arsenale, sest nad ei või loota ega olla kindlad et kui tarvidus peaks tulema, nad saaksid osta relvi välismaadelt. Ta ei ütelnud, kas ta mõtles välismaade all USA-d. Iisrael otsustas oma relvatööstust ehitada pärast seda kui kindral Charles de Gaulle keelustas ja blokeeris aastal 1967 relvasaadetise Iisraeli, nn. ,,kuuepäevase sõja" aegu. Tollal olid enamus Iisraeli Kaitsejõudude relvi prantsuse päritoluga, eriti õhujõud. Vaatamata sellele, et umbes 100.000 töölist töötavad relvatööstustes, mis on 7% kogu tööjõust, ei ole Iisrael suuteline end oma relvadega varustama, vaid peab lootma USA relvasaadetistele, mis on üle 1.800 miljoni dollari eest aastas. Iisraelis toodetud relvad on projekteeritud väikse maa kaitseks väiksearvulise rahva jaoks, kellel tuleb võidelda või sõda pidada suurearvulise vaenlase vastu.

Kui Iisrael ei oleks võimeline müüma oma relvi, siis ei oleks ta võimeline ülal pidama oma kalleid ja komplekseid relvatööstusi ning selletõttu on neil üle 800 relvamüügi-agenti, enamuses endised ohvitserid, kes reisivad mööda maailma ning pakuvad relvi müüa. Iisraeli kaitseministeerium omab erilise osakonna, kus otsustatakse kellele müüa ja kellele mitte, kuid tegelikult müüakse kõigile kes on ostjad, et saada

(Järg lk. 3)

Kommentaarid

Ühendriikide televõrk (American Broadcasting Co ration) toob 15. veebruaril visiooniekraanile 14 tundi v va seeriafilmi ,,Amerika", kujutab elu Ühendriikides l me aastat pärast seda kui v lased on võimu üle võtnu Ühendriikides kommunis süsteemi rakendanud. Sell dilise filmi ameeriklaste e badesse toomine on tekit tugeva käärimise Ühendri pahempoolsetes ringkond ja ka üsna mõõdu vaadetega poliitikud ja pol sed vaatlejad-analüüsijad võtnud filmiseeria vastu s pidades seda Moskva võ meeste ärritamiseks.

Tegelikult ei olnud veeb alguseks veel ükski kriitik filmi täies ulatuses näi Teada on vaid, et peaaegu filmist koosneb intervjuu ,,Amerika" staaridega filmi produtsendi, teksti ko ja ja lavastaja Donald Wry Ülejäänud osa filmist e mitmesuguseid stseene inim igapäevasest elust kommun ku rezhiimi all. Need, kes sisu tunnevad, mainivad, et tajate pilkude ette tuu toidusabad, poliitilised v ja teised kommunistlikku teemi iseloomustavad mas vad stseenid.

Lavastaja Wrye kinnita film ei ole antikommun ning see ei tegele välispoliit probleemidega. Kuid Ühen kide vasakpoolsed, paljud raalid ja ,,rahuorganisats de" juhid on teisel arvan Ligemale 40 rahugruppi t filmi vastu ägedat propaga levitades oma propagand jandust koolides ja kiri ning organiseerides valvet tusi ABC hoone juures. vastastega on ühinenud Ühendriikide endine tu diplomaat ja nõuko küsimuste ekspert George nan, kes mainib, et ABC ekraanile toomine on suur Vastuhääli lasevad kuulda sellised parempoolsed poliit nagu Alexander Haig, Rusk ja Jeane Kirkpatrick ei ole rahul filmi nende st dega, mis näitavad ÜRO jõudusid halvas valguses.

Kõige kõvemad sõnad tu loomulikult Moskvast, kus kurja häält teeb partei ke mitee liige ja tuntud prop damees Georgi Arbatov, mainib, et ,,Amerika" näi sega esitatakse venelastele väljakutse, kuna film ku nõukogude rezhiimi väga h valguses.

Kuigi ,,Amerika" vastas ole filmi näinud, häirib ,,New York Times'i" telev nisaadete analüüsija John ry arvates üks ühine mot N. Liitu näidatakse okupa nijõuna. Mõned filmi vas arvavad, et see kütab am lased tuliseks, ja paljud hakkvad nõudma tuumapo de heitmist N. Liidu linn Corry mainib, et filmi krii lähevad oma arvustustes kaugele ja võiksid alles siis kriitikanooled välja saata nad filmiseeriat on näinud

Vahepealsel perioodil ku mi näitamiseni võib veel juhtuda. Väidetakse, et lõplik versioon ei ole kau valmis ning et viimistle tehakse veel tõsiselt tööd.

ming, A. Kängsepp, J. Vih-
Foto: H. Oja

kellele?

töötavad edasi

istati moodsas Iisraelis oli
e sihtimisvahendiga. Miinid
unagi ei tabanud märki, kuid
t kõla, mida need miinid enne
tekitas alati vaenlase seas
sid oma positsioonid ilma vas-
ujat kasutasid juudid oma riigi

„Merkava" on väga hinnatud NATO riikide poolt. Ka mitmed Ladina-Ameerika riikide sõjaväed kasutavad noid tanke. Raketitõrjerelv „Barak" olevat üks paremaid omasuguste hulgas. Hävituslennuk või hävitaja „Lavi", momendil veel tootmisprogressis, pidavat olema üks maailma parimaid hävituslennukeid.

Klieman mainis veel, et Iisrael on sunnitud omama relvatööstusi ning arsenale, sest nad ei või loota ega olla kindlad et kui tarvidus peaks tulema, nad saaksid osta relvi välismaadelt. Ta ei ütelnud, kas ta mõtles välismaade all USA-d. Iisrael otsustas oma relvatööstust ehitada pärast seda kui kindral Charles de Gaulle keelustas ja blokeeris aastal 1967 relvasaadetise Iisraeli, nn. „kuuepäevase sõja" aegu. Tollal olid enamus Iisraeli Kaitsejõudude relvi prantsuse päritoluga, eriti õhujõud. Vaatamata sellele, et umbes 100.000 töölist töötavad relvatööstustes, mis on 7% kogu tööjõust, ei ole Iisrael suuteline end oma relvadega varustama, vaid peab lootma USA relvasaadetistele, mis on üle 1.800 miljoni dollari eest aastas. Iisraelis toodetud relvad on projekteeritud väikse maa kaitseks väiksearvulise rahva jaoks, kellel tuleb võidelda või sõda pidada suurearvulise vaenlase vastu.

Kui Iisrael ei oleks võimeline müüma oma relvi, siis ei oleks ta võimeline ülal pidama oma kalleid ja komplekseid relvatööstusi ning selletõttu on neil üle 800 relvamüügi-agenti, enamuses endised ohvitserid, kes reisivad mööda maailma ning pakuvad relvi müüa. Iisraeli kaitseministeerium omab erilise osakonna, kus otsustatakse kellele müüa ja kellele mitte, kuid tegelikult müüakse kõigile kes on ostjad, et saada

(Järg lk. 3)

Kommentaarid

Ühendriikide televõrk ABC (American Broadcasting Corporation) toob 15. veebruaril televisiooniekraanile 14 tundi vältava seeriafilmi „Amerika", mis kujutab elu Ühendriikides kümme aastat pärast seda kui venelased on võimu üle võtnud ja Ühendriikides kommunistliku süsteemi rakendanud. Sellelaadilise filmi ameeriklaste elutubadesse toomine on tekitanud tugeva käärimise Ühendriikide pahempoolsetes ringkondades ja ka üsna mõõdukate vaadetega poliitikud ja poliitilised vaatlejad-analüüsijad on võtnud filmiseeria vastu sõna, pidades seda Moskva võimumeeste ärritamiseks.

Tegelikult ei olnud veebruari alguseks veel ükski kriitik seda filmi täies ulatuses näinud. Teada on vaid, et peaaegu pool filmist koosneb intervjuudest „Amerika" staaridega ning filmi produtsendi, teksti koostaja ja lavastaja Donald Wrye'ga. Ülejäänud osa filmist esitab mitmesuguseid stseene inimeste igapäevasest elust kommunistliku rezhiimi all. Need, kes filmi sisu tunnevad, mainivad, et vaatajate pilkude ette tuuakse toidusabad, poliitilised vangid ja teised kommunistlikku süsteemi iseloomustavad masendavad stseenid.

Lavastaja Wrye kinnitab, et film ei ole antikommunistlik ning see ei tegele välispoliitiliste probleemidega. Kuid Ühendriikide vasakpoolsed, paljud liberaalid ja „rahuorganisatsioonide" juhid on teisel arvamisel. Ligemale 40 rahugruppi teevad filmi vastu ägedat propagandat, levitades oma propagandakirjandust koolides ja kirikutes ning organiseerides valveteenistusi ABC hoone juures. Filmi vastastega on ühinenud ka Ühendriikide endine tuntud diplomaat ja nõukogude küsimuste ekspert George Kennan, kes mainib, et ABC seeria ekraanile toomine on suur viga. Vastuhääli lasevad kuulda isegi sellised parempoolsed poliitikud nagu Alexander Haig, Dean Rusk ja Jeane Kirkpatrick, kes ei ole rahul filmi nende stseenidega, mis näitavad ÜRO sõjajõudusid halvas valguses.

Kõige kõvemad sõnad tulevad loomulikult Moskvast, kus eriti kurja häält teeb partei keskkomitee liige ja tuntud propagandamees Georgi Arbatov, kes mainib, et „Amerika" näitamisega esitatakse venelastele tõsine väljakutse, kuna film kujutab nõukogude rezhiimi väga halvas valguses.

Kuigi „Amerika" vastased ei ole filmi näinud, häirib neid „New York Times'i" televisioonisaadete analüüsija John Corry arvates üks ühine motiiv — N. Liitu näidatakse okupatsioonijõuna. Mõned filmi vastased arvavad, et see kütab ameeriklased tuliseks, ja paljud neist hakkvad nõudma tuumapommide heitmist N. Liidu linnadele. Corry mainib, et filmi kriitikud lähevad oma arvustustes liiga kaugele ja võiksid alles siis oma kriitikanooled välja saata, kui nad filmiseeriat on näinud.

Vahepealsel perioodil kuni filmi näitamiseni võib veel palju juhtuda. Väidetakse, et filmi lõplik versioon ei ole kaugeltki valmis ning et viimistlemisel tehakse veel tõsiselt tööd. Kindlasti oleneb filmi lõplik versioon suurel määral sellest, kui palju filmi valmistajatel ja viimistlejatel on närvi ja selgroogu ka nende stseenide sisse jätmiseks, mis N. Liidu valitsejatele ja nende sõpradele Läänemaailmas ei meeldi.

Kogu loole omapoolse kommentaarina võiks lisada, et „Amerika" väärtus oleneb sellest kui palju selle produtseerimisel on arvestatud nende inimeste nõuannetega, kes kommunistliku okupatsiooni ise praktiliselt läbi on elanud ja kes tunnevad kommunistide hirmuvalitsuse kõiki detaile. Kui siin on aga tegemist mingi hollywoodliku rahategemise ettevõttega, mis pealegi „rahuorganisatsioonide" nõudel võibolla läbi on teinud suured vesistamisoperatsioonid, siis on sellise filmi valmistamisest ja näitamisest rohkem kahju kui kasu, kuna see võib viia inimesed kommunistliku süsteemi hindamisel eksiteele, näitamata punase põrgu tõelist palet.

AMI

Kes müüb...

(Algus lk. 2)

dollareid relvatööstuste käigus hoidmiseks. On neid kes väidavad ja kelledel on tõendeid, et relvi on isegi müüdud palestiinlastele, räägimata veel riikidest kes ei respekteeri inimõigusi. Me müüme relvi, et saada dollareid ja nendega oma relvatööstusi käigus hoida, ning et meie oma armeed relvastada; ning vahest juhtub et peame ka müüma neile, kelledele me ei soovi müüa, kuid mis sinna teha? Kes koeraga magab, võib hommikul ülestõustes särgis kirpe leida, ning see ei peaks kedagi üllatama; nii nagu meie relvademüük meile mittesõbralikele riikidele, kirjutas mõni aeg tagasi ajakiri „Haaretz".

ILOR TAMM

Naftamüük ei ole enam tasutoov

QUITO, Equador — (Radio Rumbos, Venezuela). Equadori Riigapanga andmeil oli nende toodang 1986 aasta viimase 10 kuu jooksul 90.7 miljonit vaati, või 7% rohkem kui samal perioodil aastal 1985. 1986. a. samal perioodil eksporteeriti 61.4 miljonit vaati naftat, või 3.7 miljonit vaati rohkem kui aastal 1985, millal eksporteeriti 57.7 miljonit vaati. Kuid 1986 aasta toor-õli müügi eest sai riik 592.000.000 dollarit vähem kui aastal 1985. Nii et õli ei ole enam tulutoov äri, vähemalt mitte Equadorile, mis aastal 1985 sai 57.7 miljoni vaadi toor-õli müügi eest US$1.312.-000.000, kuid 61.4 miljoni vaadi eest aastal 1986 ainult US$720.-000.000.

Teadaanne St. Catharines'i tellijatele

Kuna meie senine sealne esindaja hr. A. Aasma on Torontosse elama asunud, siis palume lahkelt tellimised saata postiga ajalehe kontorisse.

Tänuga
VABA EESTLASE talitus

Lindi lõikavad läbi NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimees Nikolai Rõshkov ja Soome Vabariigi peaminister Kalevi Sorsa.

Teised lehed

„Bernadotte mõrvar avastatud"

Vancouveris ilmuv rootsikeelne kuukiri „Swedish Press" avaldas oma novembrikuu numbris artieli „Bernadottes mördare avslöjad" (Bernadotte mõrvar avastatud":

„Mõni aeg tagasi suri Yeshua Cohen üheş Iisraeli kibbutzis. Ta oli olnud Sternliiga liige. Cohen oli üks neist kolmest mehest, kes mõrvasid rootsi krahvi Folke Berndotte 17. septembril 1948.

See teade avaldati nüüd Iisraeli TV-s.

Bernadotte oli 1948. aasta mais ettenähtud ÜRO vahendajaks selleaegses Palestiina konfliktis. Ta nägi, et küsimus saja-tuhande palestiina põgeniku osas, kes pärit endisest Briti mandaatmaast Palestiinast, tuleb kohe lahendada ja et põgenikud koheselt peaksid saama võimaluse tagasi pöörduda äsjaloodud Iisraeli riiki.

„Rahvuslik ühiskond", kirjutas Bernadotte oma raamatus „Jerusalem", „peab võtma vastutuse palestiina põgenike üle. See on miinimum nõue, et rahupüüdlused selles piirkonnas võiksid õnnestuda."

Noores Iisraeli riigis oli Folke Bernadotte muretsenud enesele palju ägedaid vaenlasi. Bernadotte viimane ettepanek ÜRO'le nägi muuhulgas ette, et terve lõunapoolne osa Negevi kõrbest peaks jääma Araabia territooriumiks, samuti et Jeruusalemma piirkond peaks jäetama ÜRO kontrolli alla. Vastupidi tegi Bernadotte ettepaneku, et terve Galilea peaks saama Iisraelile. Bernadotte tegi ka ettepaneku sidemete loomiseks Iisraeli ja Jordaania riikide vahel.

Sternliiga oli juutide põrandaalune relvastatud terrori-organisatsioon, mis loodi 1939. aastal Abraham Sterni poolt. Pärast seda, kui asutaja Stern 1942. a. inglaste poolt hukati, juhtis organisatsiooni teiste hulgas praegune Iisraeli peaminister Yitzhak Shamir. Ta pole seda kunagi eitanud, et ta oli Suur-Iisraeli poolt ja et ta usub Iisraeli piibelikku õigust okupeeritud maa-aladele Läänekaldal ja Gazas, rääkimata Jeruusalemmast.

Folke Bernadotte lasti maha, kui ta oli teel oma korterisse Jeruusalemmas. Varsti oli ka teada, et Sternliiga seisis mõrva taga. Selle juhtivad liikmed mõisteti süüdi ebaseaduslikku organisatsiooni kuulumise eest. Sellevastu tunnistati vabaks need kolm juhtivat liiget, keda süüdistati Bernadotte mõrvamises.

Hiljem on siiski kindlaks tehtud, et Shamir, kes juhtis Sternliigat, pidi mõrvaplaanidest vähemalt teadlik olema. Samuti paistab olevat sama hästi kui kindlaks tehtud, et korraldus ÜRO vahendaja mõrvamiseks anti kollektiivselt Sternliiga juhtkonna poolt.

Leidub paljusid Rootsi välisministeeriumis, kes pidevalt keelduvad vastu võtmast Iisraeli praeguse peaministri Shamiri kätt. Nad on kindlad, et tema oli üks neist, kes andis korralduse ÜRO vahendaja mõrvamiseks.

Kogu Kesk-Aasia kaasaegne ajalugu võinuks kujuneda tõenäoliselt teistsuguseks, kui Bernadotte plaan endisele Briti mandaatmaa-alale teoks oleks saanud.

Swedish Press

Iga Rootsi kodanik on 40 päeva aastas haige

Niinimetatud stabiilne rootslane oli möödunud aastal 40 päeva töölt kodus — haigena, töövigastuste või enneaegse pensioni tõttu. Tegemist on seniajani kõrgeima puudumise arvuga, märgib riksförsäkringsverket.

Töölt puudumise päevade arv on tõusnud — nii nende osas, kellele makstakse haiguskindlustuste ja töövigastuskindlustuste poolt ja nende osas, kes saavad enneaegset pensioni/haigusabiraha. Relatiivselt on kõige rohkem tõusnud töövigastused.

Haiguspäevade arv varieerub tugevalt erinevate kindlustuskassade piirkondades.

Kus on Bruno Saul

Detsembrikuus avati Eestis Muuga suursadama esimene järk. Kohapeal kannab ta nime PORT NOVOTALLIN.

Propagandaajakirjandus okupatsioonis levitas sel puhul Verner Puhmi fotot, millel kaks peaministrit — Rõzhkov ja Sorsa — punast linti läbi lõikamas.

Foto väärib tähelepanu: okupeeritud Eesti „peaministrile" Bruno Saulile pole sellel ruumi leitud.

Foto kutsub kommenteerima:
— Rõzhkov ja paarkümmend teist (vist funktsionäärid ja ihukaitsjad) siberi „oravanahksetes".
— Sorsa karakullist (pärit nõukogude Kesk-Aasiast? Afganistanist?) peakattes.
— suusamütsides, peakotis ja paljapäi (ikka tagumistes ridades) on nähtavasti soome ehitajad.
— pildi vasemas nurgas on okupeeritud Eestilegi ruumi leitud: kaks suvistes rahvarõivastes (detsember!) neidu, nende vahel „peakommunisti" Karl Vaino kõrv ja tema taga (tänu oma pikale kasvule) üle eesseisjate piilumas ministrite nõukogu esimehe (siis „peaminister" Bruno Sauli) esimene asetäitja Indrek Toome.

Bruno Sauli pole PORT NOVOTALLINA avamisele kutsutud.

Afganistani vaherahu variseb kokku

Islamabdist Pakistanis teatatakse, et võitlustes Kabulis ja selle lähistel on tosinaid Nõukogude ja Afganistani nukuvalitsuse sõdureid surma ja haavata saanud. Moslemi vabadusvõitlejad on lasknud alla mitmeid valitsusvägede lennukeid ja korraldanud raketirünnakuid ja atentaate Kabuli nõkogude garnisoni vastu. 25. jaanuaril olevat kaks raketti tabanud Nõukogude Kultuurikeskust, kus kolm nõukogude kodanikku olevat surma saanud. Pühapäeval plahvatas Kabulis autopomm, mis tappis seitse inimest. Ning allatulistatud lennukite ja kopterite arv pärast nõukogude-poolse vaherahu välja kuulutamist tõusvat juba 9-le.

Konservatiivid selgitavad seisukohti

Parlamendiliige Reg Stackhouse kõnekoosolekul

Laupäeval, 31. jaanuaril toimus vanas ajaloolises Montgomery kõrtsis (tavernis) mis asub Dundase ja Islingtoni nurgal ja kuulub muinsuskaitse alla, omamoodi pressikonverents või jutuajamine, millel võtsid sõna mitmed Toronto prominentsemad konservatiivid, kuid mille peanumbriks oli „Scarboro West" valimisringkonna konservatiivne esindaja Reg Stackhouse, MP.

2.

Küsimuste osa

Taheti teada, missugune on praegune ÜRO majanduslik situatsioon. Kas Nõukogude Liit ja tema liitlasmaad on oma liikmemaksud ja lubatud toetused ära maksnud?

Stackhouse vastas, et ÜRO majanduslik olukord on halvenenud, sest USA on oma toetust saja miljoni dollari võrra kärpinud. Seni maksis USA üksi umbes veerandi ÜRO kulutustest. Ning venelased on ikka veel „jalgu lohistamas" lubatud summade tasumisel. Kanada aga, kes on oma toetussumma-suuruselt neljas maailmas, on alati õigeks ajaks „võlad" ära tasunud.

Küsiti, miks Kanada ei arenda ise oma välispoliitikat? Kas Kanada valitsusel puuduvad igasugused veendumused, nii et nad kunagi midagi ise ei alusta, vaid ainult teistega kaasa lähevad?

Selle peale vastas Stackhouse, et Kanada on edasi NORAD'i ja NATO liige ja kuulub kindlalt Läneliitlaste laagrisse. Kanada sõjajõud teenivad edasi Euroopas NATO-üksuste hulgas ja alles äsja tugevdas Kanada ka oma põhjapiiri kaitset uute lennukite ostmise ja allveelaevade ümberehitamisega. Samuti organiseerisid Kanada Kaitsejõud hiljuti brigaadi otseseks abiks Norrale, peaks seda maad põhjast rünnatama — isegi suurmanöövrid peeti seal hiljuti. Nii et Kanadal on oma välispoliitika, kui see ka alati eriti prominentselt silma ei paista.

Siis võttis sõna koosolekul viibinud ainuke ungarlane, kes tahtis teada miks ÜRO langevarjureid Budapesti kohal alla ei visatud, kui ungarlased vahvalt üksi Nõukogude tankidele vastupanu osutasid? Ja miks ungarlastele Kanadas sama palju õigusi ei anta, nagu näiteks tamiilidele, kes hoopis marksismi toetavad oma kodusõjas Sri Lankal? Ning miks tshehhid oma kodumaaga läbi käivad ja Kanada kodakondsust alles saavad hoida, samal ajal kui nad Tshehhoslovakkia kodakondsust ära pole andnud? Ning miks Kanada inimõiguste Komitee ÜRO's pole midagi ära teinud?

Stackhouse nõustus, et ÜRO ei ole efektiivne inimõiguste kaitsmisel ja ei saa langevarjureid kuhugi alla visata, sest esiteks puuduvad neil langevarjurid ja teiseks istuvad N. Liit ja Punahiina ÜRO Julgeolekunõukogus ning panevad veto peale igasugusele sõjalisele operatsioonile, mis neile ei sobi.

Ainult Korea sõjas, kui Punahiina veel liige ei olnud ning N. Liit välja jalutas, õnnestus Julgeolekunõukogul kokku leppida (nad peavad oma otsused ühel häälel tegema) ja Põhja-Korea agressioonile vastu astuda. Mis puutub diskrimineerimisse ühe rahvusgrupi vastu teiste arvel, siis selle väite ta lükkas kategooriliselt tagasi. Ungarlased lihtsalt saabusid siia varem ja teistsuguses olukorras, kuid neid võeti vastu massiliselt ja ilma „skriinimata".

Tõsi on see, et inimõiguste komiteesse määratud isiksused ei ole kõik ühel viisil oma tööst huvitatud. Kuid järgmise kolme nädala jooksul on ette nähtud arutada läbi välispoliitika, inimõiguste rikkumiste ja välisabi küsimused.

Järgmisele küsimusele — miks on Kanada valitsus, ka praegune konservatiivide valitsus — alati kriitiline USA nõudmiste kohta ÜRO-s, kui ju ometi on selge et Ühendriikidel on õigus? Miks asetatakse neid samale tasemele N. Liiduga, nagu nad oleks mõlemad ühesugused sõjaõhutajad ja maailmavallutajad?

Stackhouse vastas, et kuigi tema — ja ka teised tema konservatiivsed kaaslased — on enamasti USA-ga ühel nõul, ei kasuta Ühendriigid küllaldaselt diplomaatiat, et oma sihte saavutada, vaid tulevad oma nõudmistega sirgelt välja ja nii ei jõuta ÜRO-s kaugele. See solvab kõiki teisi väiksemaid — eriti nn. blokivälised — riike, kuid ka USA käitub nii, nagu oleks see täiesti loomulik, et ta liitlasriigid Washingtoni vaatepunktiga nõustuvad. Seepärast jääb tihti mulje, et enamus ÜRO liikmesriike on USA vastased, kuid see ei ole tõesti nii. Näiteks Afganistani küsimuses olid kõik USA poolel, peale Nõukogude-bloki maade. . . Stephen Lewis pidas väga terava kõne N. Liidu vastu, ta otse nülgis neilt naha. . .

Selle peale võttis sõna EKN'u liige Mati Epner, kes ütles, et Lewis'e kõne eest said krediiti NDP sotsialistid, mitte konservatiivid, kes küll ja Lewis'e sinna seadsid. Ning Epner tahtis teada, mis ei ole konservatiivid midagi tõhusamat korda saatnud, miks ei ole Mulroney oma lubadusi täitnud.

Epner kui konservatiivse partei liige, kes Mulroney'le hääli organiseeris, peab nüüd piinlikkusega oma sõprade ees silmad peitma, sest konservatiivide lubadused ei ole teostunud. . . Miks ei ole Kanadas välja kuulutatud Ikestatud Rahvaste nädalat, nii nagu USA-s? Miks tegeleb meie valitsus nii põhjalikult Lõuna-Aafrika küsimustega mis, võrreldes teiste maailmapoliitiliste küsimustega ei tohiks meile üldse nii põlevad olla? Meie LAV hukkamõistmisekampaania on N. Liidule propagandatsirkuseks. . . Kus on meie tõhus selgitustöö inimõiguste rikkumiste hukka mõistmiseks N. Liidus? Kena on küll, et Sahharov Gorkist vabastati, kuid teised on

ikka veel vangis. Miks ei toeta Kanada konservatiivne valitsus Balti riikide aktsiooni ÜRO-s, mille jaoks nad on kogunud kümneid tuhandeid allkirju — et saada Balti riikidele vaatleja staatust, mis anti näiteks PLO esindajaile?

Miks meie välisminister Joe Clark paistab kartvat N. Liitu, kuid samal ajal on alati valmis LAV-d hukka mõistma? Nii halb kui „apartheid" ka on, ei saa seda siiski võrrelda Nõukogude aktsiooniga Afganistanis ega Gulagiga üle terve N. Liidu. . . Epner lisas, et tema ja ta aatekaaslased on koostanud formaalse avalduse konservatiivide partei juhtkonnale, kus kõik need küsimused on selgelt ja järjekindlalt kirja pandud.

Parlamendiliige Stackhouse tänas Epnerit tema selgituse ja küsimuste eest ning lubas oma Komitees kõik need asjad arutusele võtta — ning seda juba lähemal ajal. Kuna ju tema on Komitee esimees, siis viib ta ise need vormistatud küsimused lähemal ajal komitee ette. . . Kuid kindlasti võtab see veidi aega, sest neil on juba mitmesuguseid muid töö-ülesanded. . .

Järgmine küsimus oli võrdlemisi terav ja otsest vastust nõudev: Miks ei toeta Kanada aktiivselt põgenikke Raudse Eesriide tagant, vaid eelistab põgenikke Sri Lankast, Tshiilist, Salvadorist, Guatemalast — kus põgenike hulgas on palju marksiste? Kuid samal ajal tehakse väga raskeks näiteks ukrainlastel Kanadasse pääsemine. Vaadake millist aega ja vaeva võttis nõukogude sõjavangide Afganistanist Kanadasse toomine. . ."

Vastus: On võimatu rahuldada kõiki. . kõik arvavad, et just nende sugulaste vastu diskrimineeritakse. . . me saame tuhandeid palvekirju ja avaldusi. . .

Küsimus: Kuidas on Deschenes'Komisjoniga? Mis on Kanada valitsuse seisukoht nn. „sõjakurjategijate otsimise" asjus?

Vastus: Ma olen teiega selles asjas ühel nõul, seda ei tohi lasta „nõidadeotsimiseks" muutuda, me peame kindla seisukoha võtma. . .

Paar tundi kestnud koosolek lõppes kenade sõnade ja kohvijoomisega. Kohalik konservatiivide partei esindaja tänas parlamendiliiget Reg Stackhouse'i tema laupäevahommikuse välja tulemise ja selgitava kõneluse eest. Siis mindi laiali. Ukrainlaste ja ungarlase ägedaid hääli oli veel parkimisplatsilegi kuulda.

Sotsialistid kiidavad Mulroney'd!

Juhtub harva, et vastasrindlased parlamendis valitsuse -juhti kiidavad, kuid seekord toimus see tõesti — NDP (sotsialistide) partei juht Ed Broadbent tõusis Kanada parlamendis püsti ja ütles järgmist: „Ma soovin peaministrile õnne ja kiidan teda selle eest, mida ta tegi ja ütles oma külaskäigul Aafrika rinde-liini riikidesse ja ma olen kindel, et ma räägin Kanada rahva enamuse eest, kui ma tema sanktsioonid LAV vastu heaks kiidan!"

Ei ole kunagi kuuldud, et sotsialistid oleksid sanktsioone N. Liidu või teiste Ida-bloki maade vastu heaks kiitnud. Kui Poola vastu sanktsioone taheti rakendada, ütles Ed,et see ainult kahjustab poola töölisi.

Kanada praegused sanktsioonid LAV vastu hõlmavad põllumajandustooteid, sütt, rauda, terast ja uraaniumi — neid materjale on keelatud sealt importida. Kuid need on ained, mida Kanada ise ekspordib — kuidas võiks siis nende keelustamine kaubavahetust L.-Aafrikaga kahjustada? Enne sanktsioonide kehtestamist 1985. a. novembris *importis* Kanada 20,9 miljoni dollari väärtuses LAV kaupu; pärast sanktsioone on see summa vajunud 15,6 miljonile dollarile.

See on umbes ühe keskmise (väikese) lahinglennuki hind. Ei usu, et LAV sellistest sanktsioonidest eriti hoolib. Kuid see ongi rohkem demonstratsiooniks mõeldud — ning Mulroney'd tahetakse ära kasutada USA ja Suur-Britannia mõjustamiseks, et ka need riigid täelikud sanktsioonid kehtestaksid. Võibolla siis jäävad Pretoria mehed veidi kuulatama . . . ?

Suur-Britannia peaministrit nimetati „fashistiks"

Vasakpoolsed opositsiooniliikmed Briti parlamendis karjusid „fashist, fashist" möödunud-teisipäevasel istungil, kui peaminister Margaret Thatcher teatas politseihaarangust BBC stuudiotele Glasgow's, Shotimaal, kus olevat ette tulnud riigi-julgeoleku seaduste murdmisi.

Järgneva debati vältel süüdistas sotsialistliku opositsiooni juht Neil Kinnock Thatcherit „seadusepärasuse mõrvamises". Parlamendispiiker Bernard Weatherill tegi korralduse erakorraliseks debatiks Glasgow politseihaarangu üle. 28 tundi kestnud läbiotsimiste vältel möödunud nädalalõpul olevat politseivõimud konfiskeerinud BBC-lt kaks veoautotäit materjali, mis käsitlevad vastuluure- ja muid sala-andmeid. Need olevat mõeldud kuuetunnise dokumentaalfilmi valmistamiseks pealkirjaga „The Secret Society".

PROVIDENT REALTY LTD.
656-0011
REALTOR
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
Kinnisvaravahendusfirma
Esindaja
Tiina (Nortmaa) Martjak
Tel. kodus 653-0599

„Suomi toetuste

Hoone lõpetamise

Hiljuti asusid soomla Toronto ühe peatänava Silmapaistev valge hoon Hoone pole siiski lõplikul tud ja elanikega täidetuc tuste saamise kampaania koguda $750.000, millega ettenähtud ruumide lõpet

Toetuste kampaaniat juhib ko Shalden, kel on suured k mused fondide loomisel juba mistest aktsioonidest. „S Koti" eesmärgi täitmiseks ta detsembris pidevale töökoha seisab nüüd väga suureulatu eesmärgi täitmise ees — kuue jooksul tuleb koguda $750 milline summa on esialgul kättesaamatu, kuid seda sur peavad algatajad reaalseks, vat miljongi kättesaamatu. hoones asub ka rida eestlasi on pöördutud ka Toronto ees poole.

Kogutava raha eest lõpeta kahel keldrikorrusel etten ruumide väljaehitamine ja sis mine, kuna see on ettenähtuc liku vanade teeninduskesku kuhu kuuluvad peo- ja võiml saalid, köök seltskondlikeks dusiks, meelelahutuse- ja käs ruumid, raamatukogu, võ miseruum, ujula ja saun koos mesuguste kõrvalruumidega lega maja elanikkond võiks vanadusepäevi igakülgselt n kesistada.

Kampaania juhataja on k

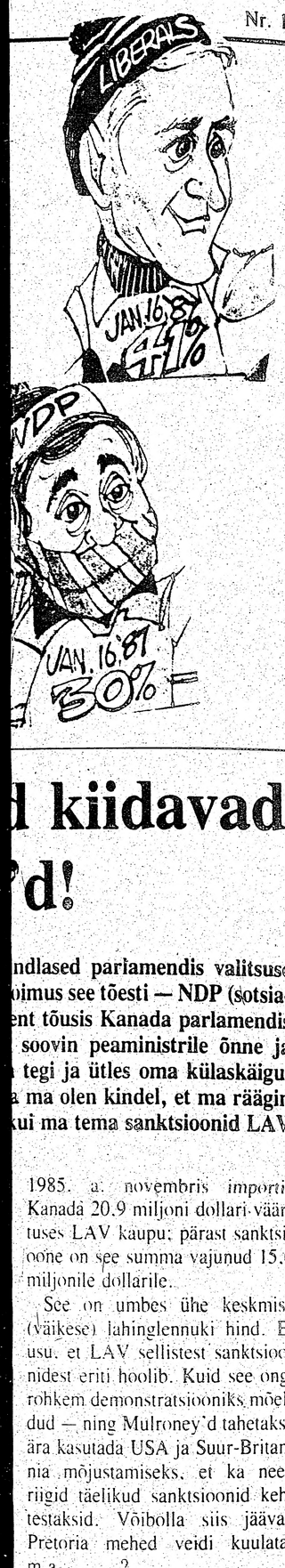

d kiidavad
'd!

ndlased parlamendis valitsuse oimus see tõesti — NDP (sotsia- ent tõusis Kanada parlamendis soovin peaministrile õnne ja tegi ja ütles oma külaskäigul a ma olen kindel, et ma räägin kui ma tema sanktsioonid LAV

1985. a. novembris importis Kanada 20.9 miljoni dollari väärtuses LAV kaupu; pärast sanktsioone on see summa vajunud 15.6 miljonile dollarile.

See on umbes ühe keskmise (väikese) lahinglennuki hind. Ei usu, et LAV sellistest sanktsioonidest eriti hoolib. Kuid see ongi rohkem demonstratsiooniks mõeldud — ning Mulroney'd tahetakse ära kasutada USA ja Suur-Britannia mõjustamiseks, et ka need riigid täielikud sanktsioonid kehtestaksid. Võibolla siis jäävad Pretoria mehed veidi kuulatama . . . ?

eaministrit
ks"

ses". Parlamendispiiker Bernard Weatherill tegi korralduse erakorraliseks debatiks Glasgow politseihaarangu üle. 28 tundi kestnud läbiotsimiste vältel möödunud nädalalõpul olevat politseivõimud konfiskeerinud BBC-lt kaks veoautotäit materjali, mis käsitlevad vastuluure- ja muid sala-andmeid. Need olevat mõeldud kuuetunnise dokumentaalfilmi valmistamiseks pealkirjaga „The Secret Society".

T REALTY LTD.
-0011
REALTOR
TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
ahendusfirma
ndaja
maa) Martjak
us 653-0599

„Suomi Koti" toetuste kampaania

Hoone lõpetamiseks vajatakse $750.000

Hiljuti asusid soomlased ja ka paarkümmend eestlast Toronto ühe peatänava äärde ehitatud „Suomi Koti'sse". Silmapaistev valge hoone jätab väliselt imposantse mulje. Hoone pole siiski lõplikult valmis ehkki eluruumid on lõpetatud ja elanikega täidetud. Detsembris alustati suurema toetuste saamise kampaaniaga, et järgneva kuue kuu jooksul koguda $750.000, millega võimaldub kahele keldrikorrusele ettenähtud ruumide lõpetamine.

Toetuste kampaaniat juhib Pirkko Shalden, kel on suured kogemused fondide loomisel juba eelmistest aktsioonidest. „Suomi Koti" eesmärgi täitmiseks ta asus detsembris pidevale töökohale ja seisab nüüd väga suureulatusliku eesmärgi täitmise ees — kuue kuu jooksul tuleb koguda $750.000, milline summa on esialgul veidi kättesaamatu, kuid seda summat peavad algatajad reaalseks, polevat miljongi kättesaamatu. Kuna hoones asub ka rida eestlasi, siis on pöördutud ka Toronto eestlaste poole.

Kogutava raha eest lõpetatakse kahel keldrikorrusel ettenähtud ruumide väljaehitamine ja sisustamine, kuna see on ettenähtud täieliku vanade teeninduskeskusena, kuhu kuuluvad peo- ja võimlemissaalid, köök seltskondlikeks vajadusiks, meelelahutuse- ja käsitööruumid, raamatukogu, võimlemiseruum, ujula ja saun koos mitmesuguste kõrvalruumidega, millega maja elanikkond võiks oma vanadusepäevi igakülgselt mitmekesistada.

Kampaania juhataja on kavandanud oma töö kolmele grupile: suured ettevõtted annetavad raha heategevaks otstarbeks ja mõte on neilt saada „Suomi Koti'le" oma osa, milleks isiklikud kontaktid on sel juhul hästi tähtsad. Lisaks peetakse vajalikuks teha palju selgitustööd, et ettevõtted mõistaksid annetuste vajadust.

Teine grupp on eriastmelised valitsusasutused: kesk-, provintsi- ja linnavalitsused, ja nendega seotud muud asutused. Loodetakse, et ka Soome riigilt saadakse mingisugust toetust.

Kolmas grupp, ja koguja arvates tähtsaim, on Toronto soome ühiskond, seltsid ja kanada-soomlaste üritused. Siia gruppi kuuluvad ka üksikannetajad, kelle toetusest on seni hoone ehitamine teostunudki. Annetused on tulumaksuvabad, kusjuures isikute nimed, kes annetavad $100 või rohkem, graveeritakse hõbeplaadile, mis kinnitatakse vestibüülis seinale.

Aktsioon on kavandatud nii, et sellega alustati ametlikult 14. jaan.; aprillis või mais on kavatsus korraldada pidulik vastuvõtt ettevõtte toetajaile ja sõpradele. Üks kampaania tippsündmus on „Suomi Koti" ametlik avamine eeloleval suvel, mis arvatavasti korraldatakse seoses Soome suurpidustustega Torontos.

Kampaania on põhiliselt üles ehitatud nii, et kõik „Suomi Koti'le" antud toetused kuuluvad samasse fondi, mida kõigepealt kasutatakse hoones sotsiaalseiks vajadusteks; kuid hiljem on kavatsus rajada alaline fond, mille abil üldsus võib toetada „Suomi Koti" tegevust.

Uues hoones on juba avatud Leaside Health Clinic, kus arstideks on dr. Veli Ylänkö ja tema poeg dr. Heikki Ylänkö ja kontorijõuks Kristiina Viitahalme. Samuti on avatud oma apteek — Leaside Community Pharmacy. „Suomi Koti" tahab pakkuda vanadele võimalikult julgestatud, kaitstud ja kodust elu. Seda saavad nautida ka need eestlased, kes varusid omale kodud selles kaunis, suures valges majas. Selles on kokku 88 korterit, neist 50 ostu- ja 38 üürilepingu alusel. Hoone ehitati Seppo Kanerva plaanide järgi.

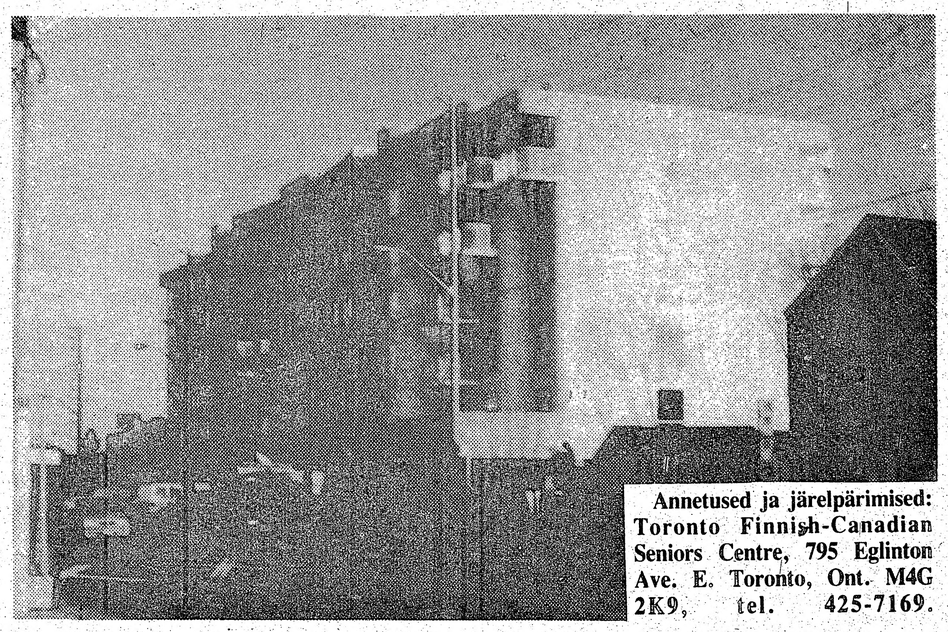

Annetused ja järelpärimised: Toronto Finnish-Canadian Seniors Centre, 795 Eglinton Ave. E. Toronto, Ont. M4G 2K9, tel. 425-7169.

Suomi Koti valmis. Pildil valge maja ühe Toronto peatänava Eglintoni ääres, mis oma arhitektuurilt on erinev tavalises Toronto linnapildis. Foto: H. Oja

LIISA INGRID HOLMBERG

Sündinud Torontos 1963. a. Lõpetas Toronto Ülikooli Bachelor of Science kraadiga bioloogia ja antropoloogia alal. Keskhariduse omandas Newtonbrook Secondary School'is. Liisa Ingrid on Devil's Elbow Suusakuurordi omaniku Velfrid Holmbergi ja õpetaja Kersti Kimmeli tütar.

ALANDAGE OMA SÕIDUKI KÜTUSE KULUSID

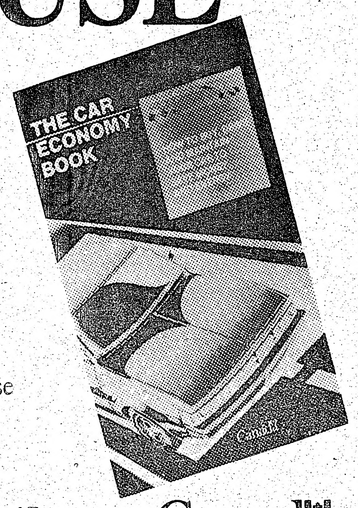

Võrreldes teiste, kütust vajavate protsessidega kasutavad kanadalased kõige enam petrooleumi-tooteid oma mootorsõidukite tarbeks. Sellepärast oleks kasulik teada, kuidas säästa energiat ja raha sõiduki kasutamisel.

„Mootorsõiduki majandamise juhises" (The Car Economy Book) on palju häid nõuandeid seoses sõiduki ostuga, käsitsemise ja korrashoiuga. Jälgides neid asjatundlikke juhiseid Te säästate raha, vähendate keskkonna saastamist ja säilitate Kanada loodusvarasid.

Astuge täna esimese sammu

Tellige endale „Mootorsõidukite majandamise juhis", täites ja postitades altoodud kupongi.

The Honourable Marcel Masse Minister of Energy, Mines and Resources Canada

FREE. The Car Economy Book.
The Car Economy Book
Communications Branch
Energy, Mines and Resources Canada
580, Booth Street
Ottawa, Ontario K1A 0E4
Please rush my copy of The Car Economy Book.
Name _____
Address _____
_____ City _____
Prov. _____ Postal Code _____

SPORT

Maraton Los Angeleses

Selle-aastane jooks leiab aset 1. märtsil nime all „Friendship Cup Run", mis sümboliseerib sõprust riikide vahel. Jooksu pikkus on 26.2 miili ning Eestit esindab Jaan Peetri Rootsist ja Jüri Kalviste Los Angelesest.

Jaan Peetri Lundist on 48 aastat vana. Ta viimane jooks oli 28. Septembril 1986 Lääne-Berliinis, kus ta jooksis 13 kilomeetrit ja 67 meetrit 3 tunni, 5 minuti ja 11 sekundiga. Teine jooksja Jüri Kalviste Los Angelesest on 51 aastane ja ta alustas jooksmist arsti soovitusel 1 1/2 aastat tagasi peale südame-operatsiooni. Ta jookseb iga hommiku 3 miili ning võttis osa möödunud aastal Los Angelese linna maratonist ning teistest jooksudest. Siinjuures tuleb lisada, et Pan-Am lennuliin toob jooksja Jaan Peetri Los Angelesse ilma tasuta ja kaasmaalased hoolitsevad tema peatuskoha eest. Maratonist võtavad ka osa kaks lätlast ja kaks leedulast. Kuna läti konsuli koht Los Angeleses on veel täitmata, siis ajas ka lätlaste asju EV aukonsul Jaak Treiman.

Esimene maraton toimus Los Angelese linna patronaazhi all 9. märtsil 1986, millest võttis osa 10,798 jooksjat. Selle arvu sees oli 640 jooksjat, kes esindasid 62 riiki. Sellel aastal võttis Los Angelese linnapea kontakti ka EV aukonsuli Jaak Treimaniga, paludes, et ka Eesti võtaks osa „Jooksust". EV aukonsul Jaak Treiman võttis kontakti Eesti peakonsulaadiga New Yorgis ning 17 isikuga, et saada võimalikke jooksjaid. Kirjad läksid laiali Saksamaale, Inglismaale, Rootsi, Austraaliase ning muidugi Ühendriikidesse. EV konsul New Yorgis dr. Aarand Roos, olles ka ise sportlane, saatis võimalike osavõtjate nimekirja. Kohalikult on Jaak Treiman töötanud koos Balti Vabadusliidu esimehe Avo Piirisild'ga, Los Angelese Eesti Seltsi esimehe Bernard Nurmseniga, Eesti Maja esimehe Bruno Laanega ja Pensionääride Klubi esimehe Fredrich Pokkiga. Veel on aidanud Heino Jõgis San Franciscost (ERKU) ja sportlased Los Angelesest Arnold Niitme ja Jüri Kalviste.

Los Angelese linna korraldajad saavad täiesti aru, et Eesti, Läti ja Leedu on okupeeritud N. Liidu poolt ja neid maid esindavad konsulid vabas maailmas, kes valivad Baltimaid esindavad jooksjad. See on tähtis tunnustus, eriti meeles pidades, et mõni aasta tagasi Olümpia-mängude avatseremooniale ei lubatud Eesti, Läti ja Leedu esindajaid. Selle peale Balti rahvatantsijad Balti Vabadusliidu toetusel kaebasid Olümpiakomitee kohtusse diskrimineerimise pärast. 17. oktoobril toimus pressi-konverents Los Angelese linnapea Tom Bradley kohal olekul koos maratoni-komiteega, kus kutsutute seas oli ka EV aukonsul Jaak Treiman. Enne maratonijooksu 1. märtsil toimub 28. veebruaril lantsh Los Angelese linnapea nimel, kus „Friendship Trophy" antakse iga maa esindajale, kes jooksust osa võtab. Siiani on registreerinud jooksust osavõtuks 35 maad. Televõrk KCOP (13) on lubanud teha saate tervest maratonist.

V.P.

Spordist lühidalt

Maailma pikim korvpallur on USA klubi „Washington Bullets" mängija Manute Bole, kel kasvu on 247 sm. Sudaanist pärit noormees võib palli korvi panna, ilma et tal tarvitseks isegi kikivarvule tõusta. Tohutu kasv põhjustab 23-aastasele mehele ka ebamugavusi: näiteks hotellis peab ta alati magama põrandal. Hiljuti kinkisid hiiglase austajad talle tema pikkusele vastava voodi.

o

Kes ei tunneks Sonja Henie nime, mis on ammu saanud legendiks. Veebruaris 1986 möödus 50 aastat kuulsa norralanna viimasest esinemisest jääl. Ta tuli iluuisutamises maailmameistriks kümme korda järjest (1927—1936), kuus korda Euroopa meistriks, kolm korda olümpiavõitjaks. 1936. a. lahkus ta võitmatuna jääareenilt. Tema kodumaal avati selle tähtpäeva puhul suurele sportlasele mälestussammas.

MALE

Maleuudised kodumaalt

„Kalevi" spordinõukogu otsustas sisse seada Paul Kerese nimelise auhinna aasta parimale kuni 20-aastasele Eesti maletajale. Organisatsiooni esimees Tõnu Murashev avaldas lootust, et uus auhind innustab mitte üksnes kalevlasi, kelle hulka kuulus ka kadunud suurmeister Paul Keres, vaid kõiki Eesti noori maletajaid. Auhind, mille on valmistanud Tiia Eving, koosneb nn. emaauhinnast, millele graveeritakse igaaastaste parimate nimed ja tütarauhindadest, mis antakse igale laureaadile.

1986. a. parimaks noormaletajaks ja Paul Kerese nimelise auhinna esimeseks laureaadiks kuulutati Lembit Oll, kes mängiks edukalt N. Liidu noorte meistrite esivõistlusel, Eesti meistrivõistlustel, N. Liidu spartakiaadil ja N. Liidu meistrivõistluste valikturniiril.

o

N. Liidu maletshempionaadi esiliiga turniiril Kuibõshnevis arenes eelviimane voor kõrgliigasse pürgivale Jaan Ehlvestile soodsalt. Kolm ta kardetavat konkurenti said kaotuse ja Ehlvest ise aga mängis ilusa partii suurmeister Sveshnikovi vastu, katkestas partii võidulootusega ja tuli järgmisel päeval võitjaks. Sellega oli Jaan Ehlvest enne viimast vooru tõusnud kolmandaneljanda koha jagamisele.

Viimases voorus mängis Ehlvest mustadega viiki. Lõpptulemusel tuli esikohale Tukmakov 11,5 p., teine Halifman 11 p. ja 3.-4. kohta jagas J. Ehlvest Rashkovskiga 10,5 punktiga. Sellega pääses ta N. Liidu kõrgliigasse. See oli tal teine kord sellesse pääseda; esmakordselt suutis ta selleni jõuda kolmanda eestlasena Paul Kerese ja Iivo Nei järel 1984. aastal, kus ta jagas 10.-11. kohta A. Tsheriniga.

Samast võistlusest osa võtnud Lembit Ollil ei läinud nii hästi, ta jäi kuue punktiga osavõtjate nimekirja lõpupoole.

o

Pärnus peeti Eesti meistrivõistlused kiirmales. Mängiti shveitsi süsteemis üheksa vooru. Osa võttis 30 mängijat. Edukaimad olid koefitset (reiting) andis meistritiitli esimesele. Ka kolmanda koha määras koefitsient Jüri Vetemaale, kel oli võrdselt 6,5 punkti Madis Vooremaaga. Järgnesid 6 punktiga Endel Kivioja ja Kalle Peebo.

Lembit Oll ja Jaan Ehlvest.

EERIK LAIDSAAR

NOORSÕDUR PENSION 13.

JUTUSTUSI SÕDURIELUST

Sellest peale olid Pensioni haigused nagu peoga pühitud ja ambulantsist möödumisel sülitas mees alati ning saatis arsti ja velskerite aadressil kohutavaid needimisi. Kuid nüüd! — Nüüd on mees tõepoolest haige, kuid ei taha ega taha ambulantsi minna. Aga noh — egas' kaitseväes ühe reamehe „tahtmisest" suurt küsita, olgugi et on tegemist topeltreamehega. Varsti kuuldub koridorist plõks-plaks ja mööduva veltveebli silmi eest ei jää varjule Pensioni voodi ümber koondunud meestekobar. Peagi on asja seisukord selge ja „kompanii ema" otsekohesel käsul longib pooleldi rõivastatud reamees Pension ambulantsi poole, näost ise kahvatu kui kasetoht. On lausa õnn, et ambulants Pensioni rühmaruumiga ühel koridoril asub: — mees on selle mõnekümne astutud sammu järele täiesti omadega läbi ja vajub ahju kõrvale järile kui puunott.

Ehkki kell alles pool seitse, on ambulantsis juba kenake kogu abitarvitajaid. Kuna väeosa arst alles kella poole kaheksa paiku ilmub, mängivad selles arstiabi-andmise toas esimest viiulit velskerid, kes siis seda nappi tunnikest ka täiel määral kasutavad oma suure tarkuse ja suure võimu demonstreerimiseks.

Neid on kaks. Kruus — pikk ja peenike, kuivetanud vanahärra askeldab valges kitlis edasitagasi, kuna Reismann, lühike paks haiglaselt punaste põskedega härra laua taga pabereid ja ambulantsiraamatuid lehitseb, samal ajal üle nikkelraamitatud prillide ühe või teise abiotsija poole uurivaid pilke heites.

Et aus olla, peab ütlema: on tõesti haletsemisväärne seltskond kogunenud ambulantsi sel varasel hommikutunnil.

Ukse juures pingil istub esimese rühma mees Kaasik — kujult tõeline Kalevipoeg. Kompaniis pole talle vastast ei poksis ega maadluses, kuid täna hommikul on ta nagu imik. Nutune ja abitu, kössivajunud kogu rind ning lõdvalt rippuvad käed äratavad tõsist kaastunnet igaühes. Kaasik usub enesel olevat raske kopsuhaiguse. Kunagi on tehtud tema kopsudest röntgenülesvõte ja see on näidanud pisikest musta plekki vasemas kopsutiivas. Kaasiku kuri haigus evib aga hoopis salapärase iseloomu: — ta lööb välja raudse järjekindlusega just alati siis, kui õppekompanii esimesel rühmal seisab ees rännakdrill või mõni muu raskem lahingõppus. Ja üldse — esimeses rühmas näib täna olevat taudipäev — valdav enamik ambulantsist abiotsijaid kuulub seekord esimese rühma koosseisu. Seal on Tammeauk — Pärnu poiss, kes lausa priskuse eeskuju, kuid kellele just täna löönud ränk valu vasakasse jalga, Peedukson oma piinavate rinnapistetega, Tohver, Sanglepp, Kurik —kõik esimese rühma poisid. Igaühel on küljes viga, mis neid ambulantsi sunnib. Kuna aga ambulantsis väga hästi teada on kõigi õppekompanii rühmade päevakava, siis kohtlevad sanitarihärrad esimese rühma puruvigaseid täna muheleva irooniaga, muidugimõista, ikkagi arstiteaduse soliidse tõekspidamise juurde jäädes. Sest teadus — see on ülim eesmärk mõlemale, eeskätt aga prillitatud Reismannile, kes kogu oma vaba aja pühendab selle õilsa teaduse saladustesse tungimiseks. Ta õpib innuga ladinakeelseid haigustenimesid ja kui ta siis ambulantsis omal käel diagnoosi teeb, püüab ta neid oma teadmisi igal juhul praktikasse rakendada. Ja vist isegi Napoleonil, kui ta lähemalt mäekingult oma vihasema vaenlase pealinna, Moskva, põlemist vaatles, ei võinud olla uhkem ja eneseteadlikum ilme kui Reismannil, kes alles 100-küünlase elektrilambi paistel diagnoosi teinud järjekordsele abiotsijale, lausub:

„Laringitis" või „angina chronica," millised targad sõnad laua taga astuv Kruus otsemaid raamatusse kirja paneb.

Pension jälgib poolsuletud laugude tagant tänagi vastuvõetavaid haigeid. Ühel pikal poisil esimesest rühmast on vasemal silmal sinine muhk. Reismann uurib mehe kulmu tükk aega, vajutab muhku, laseb mehel suu avada ja olles lõpetanud oma põhjaliku ülevaatuse, lausub Kruusi suunas üleõla:

„Aquaria!"

Teine mees, samuti esimesest rühmast, kurdab valusid kõhus. Kiire pilk Reismannilt ja samas lendab üle ruumi diagnoos: „Handoosina" või midagi selletaolist — Pensioni uimane aju nimelt ei taba peenusi. Mõlemale hädalisele kirjutatakse raamatusse „abi antud," määritakse joodi peale ja mehed võivad minna vastu tapvale rännakdrillile, sest arstiteadus ei tunne halastust.

Ja üldse — mis puutub rohtudesse, siis on Inseneripataljonis, samuti kui kõigis teistes väeosaambulantsideski peamiseks arstimisevahendiks jood. Tavaline kodanik ei või uneski aimata, millised imepärased võimed peituvad ses jumalaist õnnistatud arstimis. Sellevastu aga on samas asjas ülihästi teadlikud mõlemad velskerid, kes näitavadki, et nende teadmised üksi teoreetilised ei ole, vaid ka praktiliselt igal sammul kasutatavad.

(Järgneb)

K

Tõelise ee rahvakirj Oskar Lu 100 a.

Kodumaal jagatakse kultu metusi, muuseas võib kirjan me aust mööda vaatame, sii tõelist rahvakirjanikku — Viimase sünnist möödus 7. nik on saanud klassikuks.

Oskar Lutsu väline elutee on tänu sõdadele — küllaltki keeru kas selle nooremas osas. Tem enda poolt kuulsaks tehtu Paunveres (Palamusel) sündin siirdub Tartusse linnakooli, saa apteekriabiliseks, on kahte järk sellisena sõjaväes — esimest kor da mobiliseerituna 1909-11, si sõja ajal 1914-18, katsub peal apteegitöö veel mõnda elukutse hakkab 1922 elukutseliseks kirj nikuks ja elab linna poolt kingitu oma majas. Oskar Luts oli Tar avalikkuses (ja mõningates loka lides) tuntud kuju.

LUTSU „HARUD"

Lutsu loomingut on kõige ke gem harutada üles „harude järgi:

Kõigepealt „Tootsi-sari" alates klassilise „Kevadega 1912. Tootsi ja ta koolikaaslas elukäigud pole hiljem enam veenvad — Luts ei liikunud ena hilisemas Paunveres a „Sügiseni" (1936) arendas need välja.

Rööbiti kulgeb Lutsu uusr mantiline looming, sellest e hamsunlik suvitusromaan „Kir tatud on. . ." (hiljem pealkirja „Soo"), mida võib julge asetada Tuglase ja Gailiti vasta laadi teoste kõrvale. Lisaks m mesuguseid väiksemaid katseid paar sümbolistlikku lühinäiden („Sinihallik", „Sootuluke" jt)

Aga Lutsu dramaatikal on teine külg. „Kapsapääs" (19 avastab ta peremehejõmmi k valisest kolkast — Pliuhkami kirjutab temast veel ühe näiden pilkab tabavalt külategelaste riige („Paunvere") ja püksata mehi.

Neljas temaatika lähtub pi abitust ja eluvõõrast noormeh kes katsub kuidagi endale posi ooni ja koguni „õnne" lu harilikult resignatsiooni suu des. Selle laadi algteos on „A rese elukäik" (1923), sarjas jä neb terve rida taolisi teos („Õpilane Valter" jt). Ägedan ühiskondlikkudele probleemi läheb Luts kallale mõnes pisut lisemas romaanis („Udu", 19 „Pankrot", 1929). Pisut hil lisandub nendele vaatlusi T soppidest, lõikega nii vene saksa vähemusrahvuse eri elu list („Tagahoovis", 19 „Vaikne nurgake", 1934). esimest on suure eduga dram seeritud nii kodumaal paguluses.

asse pürgivale Jaan Ehlvestile
oodsalt. Kolm ta kardetavat
onkurenti said kaotuse ja Ehlvest
e aga mängis ilusa partii suur-
meister Sveshnikovi vastu,
atkestas partii võidulootusega ja
li järgmisel päeval võitjaks.
ellega oli Jaan Ehlvest enne vii-
ast vooru tõusnud kolmanda-
eljanda koha jagamisele.

Viimases voorus mängis Ehl-
est mustadega viiki. Lõpptule-
usel tuli esikohale Tukmakov
,5 p., teine Halifman 11 p. ja
-4. kohta jagas J. Ehlvest Rash-
ovskiga 10,5 punktiga. Sellega
äses ta N. Liidu kõrgliigasse.
e oli tal teine kord sellesse pää-
da; esmakordselt suutis ta selle-
jõuda kolmanda eestlasena Paul
erese ja Iivo Nei järel 1984.
stal, kus ta jagas 10.-11. kohta
Tsheriniga.

Samast võistlusest osa võtnud
embit Ollil ei läinud nii hästi, ta
kuue punktiga osavõtjate
mekirja lõpupoole.

o

Pärnus peeti Eesti meistrivõist-
sed kiirmales. Mängiti shveitsi
steemis üheksa vooru. Osa võt-
30 mängijat. Edukaimad olid
efitset (reiting) andis meistri-
tli esimesele. Ka kolmanda
ha määras koefitsient Jüri Vete-
aale, kel oli võrdselt 6,5 punkti
adis Vooremaaga. Järgnesid 6
nktiga Endel Kivioja ja Kalle
ebo.

Jaan Ehlvest.

se pealinna, Moskva, põ-
nud olla uhkem ja enese-
Reismannil, kes alles 100-
paistel diagnoosi teinud
ale, lausub:
angina chronica," millised
ga astuv Kruus otsemaid
eb.
olsuletud laugude tagant
haigeid. Ühel pikal poi-
on vasemal silmal sinine
b mehe kulmu tükk aega,
mehel suu avada ja olles
liku ülevaatuse, lausub

ti esimesest rühmast, kur-
ire pilk Reismannilt ja sa-
i diagnoos: „Handoosina"
t — Pensioni uimane aju
us? Mõlemale hädalisele
se „abi antud," määritakse
võivad minna vastu tap-
est arstiteadus ei tunne

puutub rohtudesse, siis on
muti kui kõigis teistes
ki peamiseks arstimisева-
ine kodanik ei või uneski
ärased võimed peituvad ses
arstimis. Sellevastu aga
sti teadlikud mõlemad vels-
i, et nende teadmised üksi
aid ka praktiliselt igal sam-

(Järgneb)

kirjandus • kunst • muusika

Tõelise eesti rahvakirjaniku Oskar Lutsu sünnist 100 a.

Kodumaal jagatakse kultuuritegelastele mitmetlaadi aunimetusi, muuseas võib kirjanik saada rahvakirjanikuks. Kui me aust mööda vaatame, siis on eesti kirjanduses olnud kaks tõelist rahvakirjanikku — Eduard Vilde ja Oskar Luts. Viimase sünnist möödus 7. jaanuaril 100 aastat, rahvakirjanik on saanud klassikuks.

Oskar Lutsu väline elutee on — tänu sõdadele — küllaltki keerukas selle nooremas osas. Tema enda poolt kuulsaks tehtud Paunveres (Palamusel) sündinu siirdub Tartusse linnakooli, saab apteekriabiliseks, on kahte järku sellisena sõjaväes — esimest korda mobiliseerituna 1909-11, siis sõja ajal 1914-18, katsub peale apteegitöö veel mõnda elukutset, hakkab 1922 elukutseliseks kirjanikuks ja elab linna poolt kingitud oma majas. Oskar Luts oli Tartu avalikkuses (ja mõningates lokaalides) tuntud kuju.

Oskar Luts on peale selle edukas ja paljuloetud följetonist, kes oskab pisut raskemeelse huumori võrgu tagant näha tavalise inimese tavalisi elunähtusi ja neile muusas väljanaermise asemel kaasa tunda. Karl Martin Uhuu on pärit nendest teostest — populaarne „följetonikuju".

Ja siis asub Luts veel mitte viiekümnesena (1930) kirjutama oma memuaare ja näitab end seal väga teravasilmalise ja — sulelise vaatlejana ja joonistajana. 12 köidet memuaare viivad lugeja välja aastasse 1916. Eriti tugevat valgustust leiavad olud ja inimesed Venemaa sõjaaegses tagalas — küllap see on põhjuseks, et memuaaridest on viimasel ajal uuesti ilmunud vaid viis esimest kogu.

Töö apteegis ja liikumine rahva hulgas (selle sõna tõsises mõttes) on Lutsule andnud võimalusi inimeste jälgimiseks ja andnud ainet lugematute hästijoonistatud inimtüüpide loomiseks. Lutsu looming on „rahvarohke", see on nagu Tartu kunagine aastalaat ehk „jaarmark", mille jälgimine kipub silmi kirjuks võtma, kui juhiks ja seletajaks poleks Lutsu taoline osav ja asjatundlik isiksus.

Mis teeb Lutsu surematuks rahvakirjanikuks sõna vanas heas mõttes?

TUGEV ALUS

Eduard Vilde, üks põlvkond Lutsust vanem (22 aastat), kirjutas end eesti rahva südamesse mitte hilisemate meistritöödega vaid oma nooreea seikluslike ja naljakate lugudega, õpetas muuhulgas ka eesti talu- ja linnarahva laiad kihid üldse jutte lugema.

Lutsu ees oli juba lugemisoskuslik publik (sõna laiemas ja sügavamas tähenduses). Tema oskas ligi minna nii kujutatavatele isiksustele kui lugejatele. Lutsu teostel pole nn. sügavamaid pindu, aga alus, millel ta liigub, on selle vastu vägagi tugev ja usaldatav. Luts „ei mõtle välja" asju, isikuid ega sündmusi, ta on leidlik reaalsetes ja realistlikes piirides, elu enese keskel. Tal on miljöökirjelduse juures hea ajakirjaniku täpset joont ja värvi märkavat silma. See tuleb esile ka isegi ta följetonides, mis pole pealiskaudsed „naljategemised", vaid sisaldavad palju ehtsat miljöökirjeldust ja otse kultuurilooliselt pädevat faktide jääduvstamist.

Lutsu tegelased on talle endale ja lugejaile hingeliselt lähedased.

LUTSU „HARUD"

Lutsu loomingut on kõige kergem harutada üles „harude" järgi:

Kõigepealt „Tootsi-sari", alates klassilise „Kevadega" 1912. Tootsi ja ta koolikaaslaste elukäigud pole hiljem enam nii veenvad — Luts ei liikunud enam hilisemas Paunveres aga „Sügiseni" (1936) arendas ta need välja.

Rööbiti kulgeb Lutsu uusromantiline looming, sellest eriti hamsunlik suvitusromaan „Kirjutatud on. . ." (hiljem pealkirja all „Soo"), mida võib julgesti asetada Tuglase ja Gailiti vastavat laadi teoste kõrvale. Lisaks mitmesuguseid väiksemaid katseid ja paar sümbolistlikku lühinäidendit („Sinihallik", „Sootuluke" jt).

Aga Lutsu dramaatikal on ka teine külg. „Kapsapääs" (1913) avastab ta peremehejõmmi kõrvalisest kolkast — Pliuhkami — kirjutab temast veel ühe näidendi, pilkab tabavalt külategelaste intriige („Paunvere") ja püksata ärimehi.

Neljas temaatika lähtub pisut abitust ja eluvõõrast noormehest, kes katsub kuidagi endale positsiooni ja koguni „õnne" luua, harilikult resignatsiooni suubudes. Selle laadi algteos on „Andrese elukäik" (1923), sarjas järgneb terve rida taolisi teoseid („Õpilane Valter" jt). Ägedamalt ühiskondlikkudele probleemidele läheb Luts kallale mõnes pisut hilisemas romaanis („Udu", 1929, „Pankrot", 1929). Pisut hiljem lisandub nendele vaatlusi Tartu soppidest, lõikega nii vene kui saksa vähemusrahvuse eri elustiilist („Tagahoovis", 1933, „Vaikne nurgake", 1934). Eriti esimest on suure eduga dramatiseeritud nii kodumaal kui paguluses.

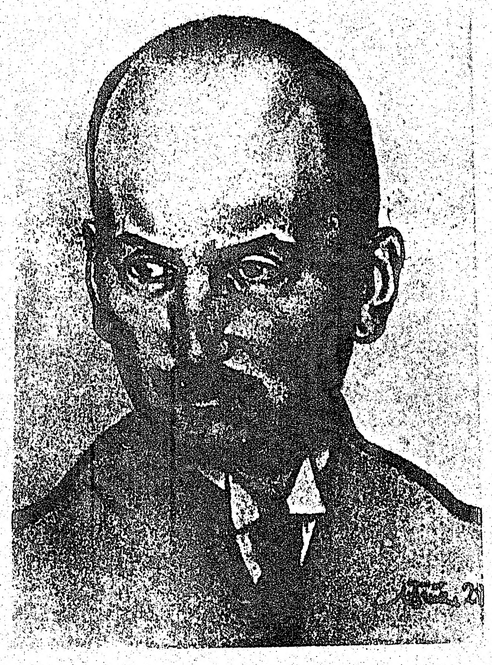

Oskar Luts

Ta on harva karm ja hukkamõistev, selle asemel aga tõelise humoristi sooja südamega, kaastundlik ja mõistev. Arno Tali „Kevades", autori lapseea „alter ego" ja rida elus nurjunud tagasihoidlikke noormehi on ikka jälle tõendid sellest küündimatusest, mis iseloomustab „küünarnukkideta", liiga tagasihoidlikke ja leebeid inimtüüpe.

Joosep Toots — rahutu, aga sugugi mitte negatiivne noormees, annab teise palge Lutsu tegelastele. Noor Toots toimib mingi salapärase „vedru" tagaajamisel, mille pinge teda rahule ei jäta. Noormehel Tootsil on juba kindlamad elusihid, aga ikkagi ka too õrritamise ja naljakaks tegemise tung, mis ahvatleb teda ebameeldivatele isiksustele „jalga taha panema".

TIGE ÜLBETELE

Tige ja kuri on Luts vägivaldsetele ja ülbetele inimestele, kel pole kaastundmust oma ligimeste suhtes. Aga ta on tige ka Jorh Aadniel Kiirele, tüübile, kes on salakaval ja mitteusaldatav.

Hilisemas loomingus lisanduvad neile tüübid, kes juba on elust kõrvale jäänud või kõrvale sunnitud. Need on õieti õnnetud inimesed, aga pitoreskseid oma igapäevastes eluavaldustes, mille amplituud pole eriti lai. Luts on neid oma igapäevastel liikumistel Tartus palju näinud ja kuulnud. Nende hulgas tunneb ta ennast rohkem kodus kui nn. kõrgemas seltskonnas. Ja ta hilisemate teoste aineala muutub kiiresti linnaliseks. Luts tunneb veel iseseisvuse algaaste maaelu (Pliuhkami silmadega muuseas vaadatult), aga hiljem jääb maa kaugele.

Huvitav on kogeda, et Lutsu koolimälestused ei sisalda kuigi palju „Kevades" nii ilmekalt kirjeldatud lastetüüpe. Luts on ammutanud elust ja vorminud ehtsa kirjaniku võimetega nood tüübid vajadustele vastavaiks kirjanduslikeks kujudeks. Tema kirjanduslik Paunvere on Palamusest kaugemal kui Tammsaare „Tõde ja õiguse" kujud oma reaalsetest alustest. Küll aga on elavalt intensiivne möödunud sajandi viimase kümnendi venestatud kihelkonnakooli atmosfäär ja elutunne.

LAULIS HÜMNI

Lutsu areng meie kirjanduspõllul käib oma vagu. Peale algaastate lõivu maksmise sümbolismile ja suurromantikale (ka Hamsunile, mis samal ajal inspireeris nii Gailitit kui noort Rohtu) on ta puutumata sellest, mille üle meil vaieldi või koguni tülitseti ajakirjanduses ja kohvikutes. Luts pole üldse kohvikuskäija tüüp, tema käis pigemini „Harry Vogeli" kuulsas restoranis eluga tutvumas. Luts kujunes ja jäi Lutsuks.

Isiklikus elus polnud Luts kuigi suur sõnamees. Temalt võis tulla vahel harva lapidaarseid ja tabavaid ütlusi, aga mitte palju rohkem. Eriti pahane ja nukker oli ta, kui temalt igapäevases elus oodati „naljamehe" vaimukusi. Ta seisis kõigist ühiskondlikest vooludest ja hoovustest pisut eraldi.

Aga Luts pani oma kohale meil kolmekümnendatel aastatel tärkava vapsluse ja tema oli mees, kes aastal 1943 läks esimesena Kalevipoja mälestussamba ette, võttis mütsi maha ja alustas karedal aga kindlal häälel hümni laulmist selle kiuste, et saksa okupatsioonivõimud olid ära keelanud Vabariigi aastapäeva tähistamise. See oli Oskar Luts.

AR-GI

Uus „Skautlikul õppeväljakul"

Eesti Gaidide Liidu ja Eesti Skautide Liidu õppe- ja informatsiooniajakirja „Skautlkul õppeväljakul" uus number, järjekorras 34-s ilmus möödunud sügisel, kaanepildiks 1932. a. ilmunud skautide õppekirja „Juhi Hääl" kaanejoonistus.

Uues numbris on avaldatud L. Kooritsa Järvemetsa laagri laul „Kalevite vaim", antakse näpunäiteid ja soovitusi kompassi tundmiseks ja kasutamiseks koonduse tegevuses, on avaldatud Ene Runge loeng „Pühendatud puule". Hilja Kuutma ja Aili Silma ettekanne eesti muinasjuttudest, Eesti Skautide Maleva peavanema N. Kanni ja Peastaabi ülema J. Hünersoni läkitus 1934

„Eesti Kaluri" tänavune esmiknumber

„Eesti Kaluri", Eesti Kalurite Koondise veerandaastati ilmuva ajakirja tänavune esimene number jõudis juba aasta-algul üle ookeani. Kaheksandat aastakäiku alustavas ajakirjas kirjutab Harald Aksberg eesti kalureist ja kalastuse arengus Grisslehamnis (Rootsis), Adolf Talve kirjeldab võrgu- ja noodalina kudumise arengut, Arnold Säinas kirjutab talinoodapüügist Eesti põhjarannikul (äratrükk ajalehest „Eesti Kalandus"), Eralt Art paadist ja paadiehitusest, vaadates tagasi purjepaadi ajastule, Herbert Schmuul vaatleb kalamehe pilguga Vancouveri maailmanäitusel välja pandud paate, lisades artiklile rea selgitavaid fotosid. Hendrik Toots kirjutab kalade sigimisest ja näitab joonistustel nende pesi või muid kudemismooduseid. Juurde on lisatud ka tabel, mis näitab kuivõrd palju on kalapüük maailmas pärast aastat 1900 suurenenud ja kuidas see on saanud tööstusalaks juba meres. Lõpuks on järelhüüe H. Schmuulile ja mälestuskuulutus neile, kes eesti kalurite vähesest sõpruskonnast on lahkunud. Ja siis veel teade Siina Kembi raamatu „Mineviku radadel" ilmumisest.

„Eesti Kalur" on mõne üksiku mehe aktiivse töö vili ja sellisena üllatavalt sisukas. See toob möödunust mälestuspilte ja kirjeldusi, mis on juba ajalooks saanud, aga näitab ka, milline on kaluri elu tänapäevases maailmas. See peaks pakkuma huvi kõigile.

Toimetusele saadetud kirjandus

Ilmar Külvet, Jääkaru hingus ja teisi jutustusi. Välis-Eesti & EMP, Stokholm 1986. 213 lk. A. Roosmani kaas. Aastalõpul ilmunud raamatus on neli jutustust, „Jääkaru hingus", „Varjusurm", „Epidauruse vastus" ja „Skipjacki lahing". Viimane sai eesti liputeemaliste kirjandite võistlusel proosaauhinna. Mitme näidendiga tuntuks saanud Ilmar Külveti teises jutustuste kogus on lugusid eestlastest laias maailmas, asetatud globaalsele taustale.

„Tuleviku määravad noored", H. Kuutma kokkuvõte „Juhtide väljaõppe tegevusest", tutvustades erimaade organisatsioonilist kujundamist. Väljavõte Rootsi maleva juhtide käsiraamatust „Mängude osatähtsus skautlikus tegevuses", skautliku tööga seotud puudenimede sõnastik eesti — inglise — rootsi ja saksa keeles. Üleskutse Austraalias 30. 12. 87—9. 1. 88 korraldatavale skautide 16. ülemaailmsest laagrist — jamboreest osa võtmiseks ja lõpuks väljavõte Sheridan Collegi turustuse osakonna kirjutisest tehnilises ajakirjas „Kas kurname oma juhte?". Sisukat ajakirja toimetab J. Lepp.

EKN'u teateid

Kanada delegaat nõuab . . .

Detsembrikuul tegi Kanada saadik ja delegatsiooni liige Stuart Carré ettekande Viinis toimuval Helsingi konverentsi järelkonverentsil Balti riikide venestamise kohta. Oma sissejuhatuses rõhutas Carré, et Helsingi Kokkuleppes on ettenähtud väiksemate rahvaste huvide kaitsmine, eriti keele ja kultuuri alal. Carré esitas siis fakte venestamise kohta Balti riikides. Eesti kohta oli ta andmed võetud Eestlaste Kesknõukogu Kanadas poolt valmistatud esildusest.

Carré selgitas, et 1940. a. rääkis 92% rahvastikust eesti keelt, kuid venestamise tõttu rääkisid 1979. a. ainult 65% eesti keelt. Ta ütles, et kuigi ametlik keel Eestis on eesti keel, on siiski võimatu igapäevases elus läbi saada ilma vene keele oskuseta. Suurem osa äritegevusest käib vene keeles ja valitsus ei julgusta neid venelasi, kes järjest Eestisse kolivad, eesti keelt ära õppima. Eriti on venestamine silmapaistev koolides, kus juba lasteaiast peale sunnitakse lapsi õppima vene keelt. Näib, et N. Liit meelsasti näeks, et vene keel asendaks eesti keelt ametliku keelena. Carré esitas samasuguseid andmeid ka Läti ja Leedu kohta.

Carré ütles, et N. Liidu delegatsioonil tuleks käesoleval konverentsil teha konkreetseid ettepanekuid ja lubadusi venestamist Balti riikides lõpetada ja rakendada kindlaid meetmeid balti keelte ja kultuuride kaitsmiseks. Sellega N. Liit näitaks üles oma heatahtlikkust Helsingi Kokkuleppe suhtes ja tugevdaks usaldust enda ja Lääneriikide vahel.

Ukrainlaste esindajad pressikonverentsil. Keskel väljapääsenud dissident Juri Orlov. Taga seisavad USA delegatsiooni esindajad.

Tallinn vajub

Soome Hufvudstadbladet kirjutab, et Tallinn on hakanud vajuma ühenduses põhjavee langemisega üha suurenevas veetarvitamises elanikkonna suurenemise tõttu. Aastane pinnalangus olevat 6—7 millimeetrit.

Alates sajandi algusest on Tallinn vajunud uurimuste järgi juba 70 sentimeetrit. Põhjavee langemisest tekkinud õõnestused pinnas täituvat aga selle loomuliku vajumisega ja arvestuste kohaselt pidurdub vajumine ühe meetri juures.

EPL

ILMUS:

Vera Poska-Grünthal

„ELU JÄTKUB VÕÕRSIL"

mälestuste raamat fotodega

Hind $15.— pluss saatekulu 50 ¢

Saadaval VABA EESTLASE talituses

Narkootika levib Eestis

Jaoskonnaülem Valeri Lõõnik okupeeritud Eesti siseministeeriumis kirjutab kompartei häälekandjas „Rahva Hääl" 11. detsembril võitlusest alkoholi ja narkomaania vastu. Kui suurkampaania alkoholi vastu (vähemalt ametlike andmete järgi) on saavutanud teatud edu, levib narkotika järjest kiiremini noorte hulgas.

Alkoholismi kohta ütleb Lõõnik, et Kopli kandis on nüüd juba suhteliselt turvaline liikuda pärast 67 alkohooliku sundravile saatmist. Ka Pelgulinna ja Kalamaja mikrorajoonides on olukord joodikute poolest paranenud.

Noorte hulgas on alkoholism teinud palju paha. 50 kuni 65 protsenti alaealiste õiguserikkumisest pannakse toime joobnult. Narkootika kohta kirjutab Lõõnik:

„Alkoholismist veel tõsisemaks paheks on kujunemas narkomaania. Kui aastat 5—7 tagasi oli narkomaani avastamine harv erand, siis nüüd ei lähe nädalatki, mil miilitsamehed ei peaks kinni mõnd noorukist nuusutajat ehk teisisõnu toksikomaani. Kurb, väga kurb on neid kahvatuid noori inimesi vaadata. Et see pahe on väga kiire levima, ei tohi meist keegi istuda käed rüpes ja oodata, mis saab."

EPL

TÄHELEPANUKS MITTE-KASUMIT-TAOTLEVATELE MAJUTAMIS–ORGANISATSIOONIDELE

Looge mittekasumlikke elamu-ühikuid oma kogukonnas. Sooviavaldused on saadaval.

Rahuldamaks Ontario majutus-vajadusi

Sooviavaldused on saadaval 6700 mittekasumliku elamu-ühiku loomiseks üle Ontario. Nende ühikute ehitamine algab 1988. a.

Kogukondlikud grupid peaksid alustama plaanide viimistlemisega nüüd, et rahuldada esialgseid sooviavalduste tähtpäevi eeloleval kevadel.

Kanada keskvalitsus Kanada Hüpoteeklaenu ja Majutamise Korporatsiooni kaudu (Canada Mortgage and Housing Corporation) ja Ontario provintsivalitsus oma Majutamise ministeeriumi kaudu annavad rahalist toetust abivajavatele olemasolevatele majanditele. Uute elamu-ühikute ehitamist finantseerib Ontario provints täies ulatuses.

Programm on mõeldud kõigile mitte-kasumit-taotlevatele kogukondlikele, era- ja kooperatiivsetele organisatsioonidele.

Kohalikud kogukondlikud ühingud, kes soovivad käendada mitte-kasumit-taotlevaid majutamise-projekte, võivad avaldada soovi valitsuse toetusele katmaks mitte-kasumit-taotlevate majutamise korporatsioonide asutamise kulusid.

Kättesaadav majutamine neile, kes seda vajavad

See programm toetab mitte-kasumit-taotlevaid agentuure loomaks kättesaadavaid elamu-ühikuid neile, kes neid vajavad. See hõlmab perekondi, pensionäre, kehaliselt vigastatud, vaimselt alaarenenud või psüühhiliste probleemidega inimesi, kes siiski on võimelised iseseisvalt elama.

Sooviavaldused, mis langevad sellesse kategooriasse, peavad olema sisse saadetud hiljemalt reedeks, 15, maiks 1987. a., kaalumaks nende rakendamist 1988. aastal.

Madala sissetulekuga üksikisikute majutamine

Mõned elamu-ühikud kavandatakse spetsiifiliselt madala sissetulekuga üksikisikute tarbeks.

Organisatsioonid, kes on huvitatud käendama taolisi projekte, peavad oma esialgsed sooviavaldused sisse saatma hiljemalt 15. maiks 1987. a.

Teenindusega elamu-ühikud

Osa elamu-ühikuid varutakse gruppidele, kes on huvitatud asutama majutamise-projekte inimeste tarbeks, kes vajavad teenindust. See hõlmaks inimesi, kes on kehaliselt vigastatud, vaimselt alaarenenud või psüühhiliste probleemidega; füüsilise vägivalla all kannatanud naisi ja teisi ühiskondlikult ebasoodsas olukorras olevaid isikuid.

Grupid, kes on huvitatud sellistest projektidest, on kutsutud erilistele informatsioonikoosolekuile, mis peetakse veebruari kuul igas Majutamise ministeeriumi piirkondlikus büroos.

Esialgsed, preliminaarsed sooviavaldused, mis väljendavad tahet alustada üht taolist majutamise-projekti, peavad olema sisse saadetud hiljemalt 31. märtsiks 1987. a. Toetuse saamine oleneb suurel määral teeninduse ulatuslikkusest ja iseloomust.

Lisainformatsiooniks võtke ühendus ühe alltoodud Majutamise ministeeriumi piirkondliku bürooga.

Canada Ontario

Regional Offices of the Ministry of Housing

Southern Office
55 Hess St. S.
Hamilton, Ontario. L8P 4R8
(416) 521-7500
or dial '0' and ask for Zenith 20450

Eastern Office
1150 Morrison Dr., 2nd Flr.
Ottawa, Ontario. K2H 8S9
(613) 820-8305
or dial toll-free
1-800-267-6108

Northwestern Office
435 James St. S.
Thunder Bay, Ontario. P7C 5G6
(807) 475-1465
or dial toll-free
1-800-465-5015

Southwestern Office
275 Dundas St., Suite 1101
London, Ontario. N6B 3L1
(519) 679-7110
or dial toll-free
1-800-265-4733

Northern Office
1191 Lansing Ave.
Sudbury, Ontario. P3A 4C4
(705) 560-6350
or dial toll-free
1-800-461-1190

Central Office
4950 Yonge St., 4th Flr.
Toronto, Ontario. M2N 6K1
(416) 225-1211
or dial '0' and ask for Zenith 20450

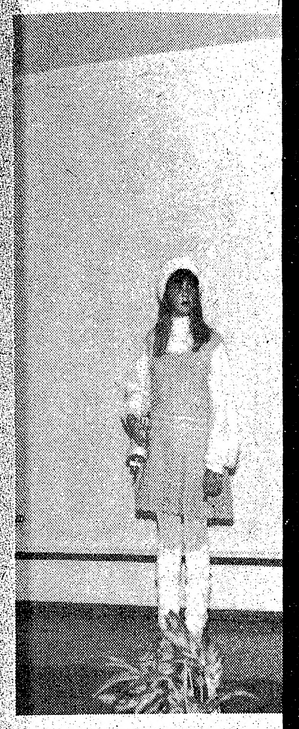

Suusatajad Peetri Kog. na Linkruus poegadega ja E

Registreeritud Säästuplaanide ning Registreer Sissetulekuplaa uued määrused

RRSP-de uued määrus möödunud aasta detsembri

Nendele, kes oma töökoha k du kuuluvad defineeritud hüvit tega (defined benefit) pensio plaani, reeglid ei muutu. Ner panus oma pensioniplaani RRSP-desse, ei tohi kogusu mas ületad $3,500 ehk 20% t nitud sissetulekust.

Need, kes kuuluvad definee tud panustega (defined contri tion) pensioniplaani või ül mingisse pensioniplaani ei kuu võivad teha kombineeritud pa seid 20% teenitud sissetulek kuni $7,500 maksimumini.

Need määrused kehtiv 1986-nda ja 1987-nda aa panuste kohta. Alates 1988-n aastast tõuseb panustepiir $2,(võrra aastas, kuni ta jõ $15,500-ni aastal 1991. Teis piiriks on 18% teenitud sissetu kust. Need piirid kehtivad nende kohta, kes kuuluvad d neeritud hüvitustega pensionipl ni. Nende RRSP-desse panu ülemmäär suureneb tunduv kuid selle arvestus toimub ü keerulise valemi alusel. Tööa jad on kohustatud selle arvest tegema ja teenistujatele ne lubatud RRSP panuse suurust t tama.

Teised tähtsamad muudatu on:

Praegune tulumaksuvaba p sionisissetuleku ülekandm (rollover) RRSP-desse lõpetata ära alates 1990-nda aastaga.

Pärast 1990-ndat aastat v kuni $6,000 aastas pensionisis tulekust üle kanda abika RRSP-desse, kuid ainult eeldu et pensionit ei saa pärijale üle k da. See võimalus kehtib 19 aasta lõpuni.

Pensionisissetulekut ei enam peale 1989-ndat aastat te tud sissetulekusse arvestada. S tagajärjel üle 71-aasta vanune ei saa enam oma pensionisiss lekust abikaasa RRSP-desse kanda, mida ta nüüb saab te kui ta abikaasa 71-aastane

Tallinn vajub

Soome Hufvudstadbladet kirjutab, et Tallinn on hakanud vajuma ühenduses põhjavee langemisega üha suurenevas veetarvitamises elanikkonna suurenemise tõttu. Aastane pinnalangus olevat 6—7 millimeetrit.

Alates sajandi algusest on Tallinn vajunud uurimuste järgi juba 70 sentimeetrit. Põhjavee langemisest tekkinud õõnestused pinnas täituvat aga selle loomuliku vajumisega ja arvestuste kohaselt pidurdub vajumine ühe meetri juures.

EPL

VATELE
E
ke
uga
pet-
sikute
tud käen-
sialgsed
lt 15.
ele. kes
bjekte
ust.
lt
olevaid
st pro-
nat-
steeriumi
valdu-
iht taolist
sse
. a.
al
ust.
0
Central Office
4950 Yonge St., 4th Flr.
Toronto, Ontario. M2N 6K1
(416) 225-1211
or dial '0' and ask
for Zenith 20450

Suusatajad Peetri Kog. naisringi moenäitusel, vas. Judy Lind, Uno ja Linda Kook, Anne Linkruus poegadega ja Elli Kalvik. Foto: H. Oja

Registreeritud Errumineku Säästuplaanide — RRSP-de — ning Registreeritud Errumineku Sissetulekuplaanide — RRIF-de — uued määrused

RRSP-de uued määrused jõustusid kanada parlamendis mööndunud aasta detsembrikuu teisel poolel.

Nendele, kes oma töökoha kaudu kuuluvad defineeritud hüvitustega (defined benefit) pensioniplaani, reeglid ei muutu. Nende panus oma pensioniplaani ja RRSP-desse, ei tohi kogusummas ületad $3,500 ehk 20% teenitud sissetulekust.

Need, kes kuuluvad defineeritud panustega (defined contribution) pensioniplaani või, üldse mingisse pensioniplaani ei kuulu, võivad teha kombineeritud panuseid 20% teenitud sissetulekust kuni $7,500 maksimumini.

Need määrused kehtivad 1986-nda ja 1987-nda aasta panuste kohta. Alates 1988-ndast aastast tõuseb panustepiir $2,000 võrra aastas, kuni ta jõuab $15,500-ni aastal 1991. Teiseks piiriks on 18% teenitud sissetulekust. Need piirid kehtivad ka nende kohta, kes kuuluvad defineeritud hüvitustega pensioniplaani. Nende RRSP-desse panuste ülemmäär suureneb tunduvalt, kuid selle arvestus toimub üsna keerulise valemi alusel. Tööandjad on kohustatud selle arvestuse tegema ja teenistujatele nende lubatud RRSP panuse suurust teatama.

Teised tähtsamad muudatused on:

Praegune tulumaksuvaba pensionisissetuleku ülekandmine (rollover) RRSP-desse lõpetatakse ära alates 1990-nda aastaga.

Pärast 1990-ndat aastat võib kuni $6,000 aastas pensionisissetulekust üle kanda abikaasa RRSP-desse, kuid ainult eeldusel, et pensionit ei saa pärijale üle kanda. See võimalus kehtib 1994. aasta lõpuni.

Pensionisissetulekut ei saa enam peale 1989-ndat aastat teenitud sissetulekusse arvestada. Selle tagajärjel üle 71-aasta vanune isik ei saa enam oma pensionisissetulekust abikaasa RRSP-desse üle kanda, mida ta nüüb saab teha, kui ta abikaasa 71-aastane või noorem on. Üürisissetulekut arvestatakse endiselt teenitud sissetulekuna.

Ka registreeritud errumineku sissetulekuplaanide (RRIF) osas võeti järgmised muudatused vastu:

Igal isikul on õigus rohkem kui ühte RRIF-i omada. RRIF-ist peab aastas senini ettenähtud miinimumi välja võtma, kuid maksimumi osas mingeid piire ei ole, nagu see oli varem. See kehtib ka olemasolevate RRIF-ide kohta. RRIF-i võib nüüd alustada igal ajal endise 60-aasta vanuse asemel.

TARVO TOOMES

Õiendus

Meie 3. veebruari numbris ära toodud pildil „Jaaniku" lauljategrupist on vasakult teine lauljanna Leena Tiisman, mitte Leena Tombak. Ka ei laulnud nad harjumaalaste koosviibimisel, vaid Võitlejate Ühingu peol. Toimetus vabandab harjumaalaste ja võitlejate ees segiminemise pärast, sest teatavasti on nende kahe organisatsiooni vahel teatud vahe. Nimede segamini ajamise süü jätame fotograafi kaela.

Poolakad Eestis tasuvad N. Liidule „sõjavõlga"

Teatavasti on okup. Eestis real ehitustöödel töötamas poolakad. Nagu nüüd läbiimbunud teateist selgub, tasuvat poolakad oma käsutajate korraldusel N. Liidule sõjavõlga. Mismoodi puruvaene ja sakslastelt peksasaanud N. Liit Poolat sõdida abistas, on mõistatus. Küll on selge, et Kreml Poolat „koorib", et oma vaesust natukenegi vähendada.

VES

Lugejakiri

Kuidas hävitada või vähendada terrorismi ja inimeste röövimisi . . .

Kogu ajavahemik alates Teisest maailmasõjast on olnud rikas terrorismi ja inimeste-röövimiste poolest. See on peamiselt tulnud sellest, et maailmasõda ja ka teised sõjad pole lahendanud mingeid probleeme, mille pärast sõtta mindi. Küll on aga probleemid ja arusaamatused kõikjal maailmas aina suurenenud vaba maailma poliitilise lühinägelikkuse ja muude rumaluste tõttu. Kuna suurriigid, peamiselt USA ja Venemaa, on kogu maailma alates Aafrika võsainimestest kuni eskimodeni rikkalikult varustanud kõige moodsamate relvadega, on seda olukorda osanud suurepäraselt ära kasutada oma nõudmiste rahuldamiseks igasugused usuhullud ja muiduhullud, kuid peamiselt just kommunismi levitada püüdvad mässumehed.

Nii on siis asi jõudnud nii kaugele, et mõne inimese elu päästmise pärast tehakse selliseid poliitilisi rumalusi, mis kogu riigile saatuslikuks võivad kujuneda ja mis on kasuks ainult kommunistidele.

Juba enam kui 100 aastat tagasi tegutses Ameerikas salapolitsei „Pinkertoni" nime all, ja Inglismaal „Scotland Yard". Need asutused olid alguses mõeldud kriminaal-kuritegude avastamiseks, hiljem aga ka salaluureks. Ameerikas on see tänapäeval jagunenud kahte eri osakonda: FBI ja CIA, millest esimene on mõeldud kriminaalkuritegude avastamiseks tegevusalaga peamiselt kodumaal. Teine on aga mõeldud poliitiliste kuritegude ja salaluure jaoks. Muidugi ei ole kumbki oma võimupiiridest täpselt kinni hoidnud. Inimesed, kes astusid nende asutuste teenistusse teadsid, mis neid ees ootas. Eriti käib see CIA agentide kohta, keda võib tabada isegi surmanuhtlus välisriikides salaluurelt tabamise korral. CIA või valitsus ei saa neid kuidagi moodi aidata, ilma riiki või teisi agente kahjustamata. Need agen-did riskisid oma eludega hea palga eest. Tihti on selle elukutse valiku põhjuseks ka paljas seikluse-himu ja kuulsuse tagaajamine.

Samuti omalajal ja nüüdki veel kui missionärid ja maadeuurijad läksid maadesse, kus elasid inimsööjad, siis teadsid nad, et kui neid patta pannakse ja supiks keedetakse, siis keegi peale Jumala neid sellest piinarikkast surmast päästa ei saa. Aga kui palju missionäre või märtrisurma surnuid on Jumal päästnud? Selle reegli järgi peaks ka tänapäeval tegutsema, et terroristidest jagu saada.

Riikidest, mis ei suuda kaitsda välisriikide esindusi ja külastajaid või seal töötavaid välisriikide kodanikke, peaks igasugused esindused ära kutsutama ja kodanikele antama valik, kas tulla koju või karata keevavee patta, nii nagu Liibüas tehti. Astud üle keelust, siis vastutad ise enda eest. Kui nii tehtaks, siis poleks ju terroristidel kedagi röövida. Sünniks aga inimohvriga terroriakt kodumaal, siis ei tohiks karistus ühelgi juhul väiksem olla surmanuhtlusest.

Sajad tuhanded langesid kolmes viimases sõjas vastu nende oma tahtmist nii, et keegi nende noorte elude eest ei vastutanud. Neid nimetati patriootideks, kuigi neil sõdadel patriotismiga midagi ühist polnud. Neis sõdades müüdi maha kas terved või pooled isamaad nende poolt, kes nimetasid sõdalasi patriootideks, aga kes ise ei olnud patrioodid. Nüüd aga kas või minnakse uuesti sõtta mõne üksiku karjeristi või missionäri või mõne punase piiskopi elu pärast. (Tutu).

USA tubli president on praegu hädas, ehkki küll ülespuhutud hädas. Ta peaks tunnistama oma eksimist ja kutsuma koju kõik esindused ja kodanikud nendest riikidest, mis on mingil määral seotud terrori-aktidega. Siis ei oleks tal tulevikus vaja laskuda ennast-hävitavaisse tehinguisse, et päästa mõne üksiku elu. Ka poleks venelastel võimalik välja vahetada oma spioone nende poolt arreteeritud süütute inimeste vastu.

WILHELM PALO, Buffalo

Toronto Vana-Andrese koguduse aasta-peakoosolekust

Vana-Andrese koguduse peakoosolek toimus peale koguduse jumalateenistust kiriku kõrvalruumis 1. veebruaril 1987 suurema arvu koguduse-liikmete osavõtul.

Koguduse kosolek algas õpetaja U. Petersoo palvusega. Koosoleku juhatajaks oli Nõukogu esimees Tõnu Orav.

Üksmeelne koosolek näitas koguduse liitumist ühtseks pereks ja aitas kaasa kõigi esinevate küsimuste asjalikku ja häätahtlikku lahendamist.

Eelmine tegevusasta kujunes majanduslikult hästi organiseerituks ja selle korralik ülejääk aitab uuel aastal mõndagi projekti kergemini lahendada. Tegevusaruanne esitati kahes osas: 1) nõukogu, juhatuse, ehitusosakonna, stipendiumide fondi, käsitööringi, naistoimkonna, laulukoori, kultuuri toimkonna töö kohta ja 2) eraldi õpetaja poolt esitatud aruanne.

Koguduse esindajad on osa võtnud Ida-Sinodi konventsioonist Londonis, ELCIC Balti Erigrupi tööst, naaberkoguduse (läti) nõukogu ja juhatuse koosolekuist, kus eriti lahendati ühiseid probleeme nagu ruumide kasutamine, kiriku korrashoid, oreli kapitaalremont, kiriku isolatsioon eriti katuse ja lae osas, põrandate uute vaipadega katmine jne. Uute projektide alustamine ja kinnitamine: seltskondlike ruumide väljaehitamine, kiriku tormiaknad, jooksvad remondid jne.

Senini on mõlemate koguduste poolt ühiseisse projektidesse arusaadavalt suhtutud.

Õpetaja aruanne näitas suurt tööd, mis tehtud usulisel kasvatusel ja kristlikul teenimisel: Ristimisi toimetas õpetaja 23 korral, laulatusi 10, mattis 30 koguduse liiget ja 9 teistest kogudusist, jumalateenistusi oli kokku 57, neist kirikus 49, surnuaedades 4, vabaõhu jumalateenistusi 2, Ehatares 2. Külalisõpetajaid esinenud 11 korral, armulauaga jumalateenistusi 5, ingliskeelseid 9. Pühapäevakoolis on 29 last kolme õpetaja-kasvataja juhtimisel, leeriõpilasi 10.

Liikmete arv on tõusnud peale ristimisi 23 võrra(sama arv kui ristituid!). Kogudusest lahkunud 1 liige elukoha muutmisel. Annetusi on teinud 993 liiget.

Edukalt on töötanud omavaheline matusekassa B. Lindre juhatusel ja eelmise aasta väljamaksud tehti kapitali hoiuprotsentidest, puudutamata põhikapitali. Majanduslikud aruanded koos matusekassa aruandega olid revideeritud revisjonikomisjoni (. R. Liivoja, E. Eerme, A. Soots) poolt ja leitud kõik sissekanded tõestatuina ja ülejäänud summad panga arvetena esitatud. Üldkoosolek võttis aruanded ühel häälel vastu, avaldades juhatusele kiitust. Allsektsioonide aruanded võeti teatavaks ja avaldati tunnustust suure ja hoolsa tegevuse ja töö eest. Raamatukogu hooldaja pr. L. Nahe teatel on raamatukogus 1887 raamatud ja 503 ajakirjade üksiknumbrit, mis on kahe aasta jooksul koguduse-liikmete poolt kingitud. Raamatukogu töötab iseteeninduse alusel, iga kirikuürituse eel ja järel.

Uue eelarve vastuvõtul andis seletusi koguduse laekur pr. J. Anton, eelarve võeti muutmatult vastu.

Koguduse nõukogu, mis on valitud kolmeks aastaks, vajas järjekorset valimist 8 väljalangenud liikme arvel. Valiti tagasi eelmised liikmed muudatusega; lahkunud likmete asemele pr. A. Toots ja M. Virro.

Ees seisab tegevusrohke aasta ja koosolekust osavõtjate suurem arv näitas, et kogudus on oma kirikust ja selle tegevusest huvitatud.

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

Haige vanake soovib leida inglise keelt rääkivat

TÕLKI

arsti juures käimiseks. Tasu kokkuleppel. Kirjad slt. märgusõna „75"

„Kukrusklased" L.-Saksamaal

Saksa endiste sõjavangide ajaleht „Der Heimkehrer" (Kojupöörduja) jutustab, et nende sõjavangide poolt, kes asusid Eestis Kukruse kaevanduspiirkonna vangilaagris, on asutatud omaette ühing „Kukrus-Familie", lühendatult „Kukruser".

Kohtumisi korraldatakse mälestuste vahetamiseks igal aastal. Viimane kohtumine toimus Põhja-Saksamaal Marieheimis ja kestis kaheksa päeva, tänavu tullakse kokku Kasseli ja Götingeni vahel asuvas Lutterbergis.

T.E. Aiandusklubi teateid

Klubi korraline aastakoosolek peeti 22. jaanuaril Toronto Eesti Majas. Koosoleku avas esimees M. Lepik. Järgnevalt valiti koosoleku juhatajaks E. Kuris ja protokollijaks Jeannette Anton. Leinaseisakuga mälestati möödunud tegevusaastal surnud liikmeid A. Laansoo'd, agr. G. Paloots'a, Ü. Tammer'd ja G. Urb'i. Tegevusaruande ja algava aasta tegevuskava esitas M. Lepik. Selgus, et möödunud aastal peeti 5 loenguõhtut, kus esinesid Lia ja E. Hess teemal „Toalilled ja Nende Eest Hoolitsemine", dr. J. Roos ja kodumajandusteadlane Reet Kruus „Aiandushuviline Väetamine ja Kärpimine", dr. J. Terasmäe „Kõrbetaimed", M. Lepik „Sibullilli Aasta Ringi" ja E. Kuris „Talvekaitse Aedades". Keskmiselt võttis loengutest osa 48 klubiliiget ja külalist.

1987.a. tegevusaastal peeti vajalikuks jatkata loenguid aianduslikel ja aiandusele-lähedastel teemadel. Aasta esimesel poolel on kavas mitmed loengud. Ainukese eesti lilleäri omanik Linda Sepp arvatavasti õpetab pärgade tegemist, loeng on 26. veebruaril; järgneb 26. märtsil „Kotkajärve ja Honey Harbouri Taimestik" Ü. Soots ja M. Lepik; 30. aprillil on kavas R. Jaanimägi ettekanne teemal „Putukad Üldiselt". Suvine ja sügisene üksikasjalik tegevus selgub hiljem. Majandusaruande ja eelarve esitas laekur M. Joasaare. 1987.a. liikmemaksus otsustati $6.00. Revisjonikomisjoni aruande kandis ette Elsa Vellner. Esitatud aruanded ja tegevuskava kinnitati ühelhäälel.

Toronto Eesti Aiandusklubi juhatusse valiti: M. Lepik, E. Kuris, M. Joasaare, Jeannette Anton, Leida Homits, J. Roand ja J. Marten (uus). Revisjonikomisjoni said Elsa Vellner, E. Hallas ja Aino Haabniit (uus). Raamatukogu korraldajaks valiti Aino Haabniit ja Eesti Liit Kanadas Esinduskogusse E. Kuris, J. Roand ja A. Lukk (uus).

Järgnes kohvi maitseva kringli ja küpsistega, mille olid korraldanud perenaised Linda Joasaare, Leida Homits ja Õie Kuris. Tänuga tublidele parenaistele ja juhatusele lõppes korraline aastakoosolek.

E. KURIS

Häid pühi ja hääd uut aastat

MEDELLIN, Kolombia — (La Vanguardia) Kolombia parlamendiliikmed võivad omad kirjad ilma postimarkideta postitada ning telegrammid ilma maksuta lähetada. Parlamendiliige Jose Munera otsustas oma sõpradele ning kõigile, kes elavad tema valimisringkonnas, saata viiekümnest sõnast koosneva telegrammi uueaasta ja jõulude puhul, mis läks riigile maksma 36.000 dollarit. Ning kõige hullem oli, et Medellini telegrafistid pidid kolme päeva jooksul ületunde tegema ja keelduma teiste isikute käest telegramme vastu võtmast. Kuid seadus on seadus.

Aidake kaasa

„VABA EESTLASE"

levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Pastor Kaljo Raid jutlustab Vancouveris

Vancouveris viibib 1.-8. märtsini Toronto Eesti Baptisti Koguduse jutlustaja ja Võõrsilasuvate Eesti Baptistide Keskkoondise esimees, pastor Kaljo Raid abikaasaga. Ühtlasi on K. Raid üldiselt tuntud, nimekas eesti helilooja ja tshellist. Külastuse puhul peetakse Vancouveri Eesti ühendatud Koguduses evangeeliumi kuulutuse nädal. Jumalateenistused toimuvad ühendatud kirikus, 1645 North Grandview Highway, pühapäeval, 1. märtsil, kell 11 hommikul ja kell 7 õhtul, järgneval teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval, kell 7.30 õhtul ja pühapäeval, 8. märtsil, kell 11 hommikul ja kell 7 õhtul. Sõnaga teenib külalisena jutl. Kaljo Raid ja ühendatud Koguduse jutlustaja Edgar Toompuu. Muusikaga sisustavad teenistusi koguduse segakoor ja solistid ning tshellol Kaljo Raid. Nädala lõpupoolel külalissolistina ka alt Aasta Kaups Torontost.

Eesti Vabariigi 69. aastapäeval, teisipäeval, 24. veebruaril, kell 7.30 õhtul toimub Vancouveris, Eesti ühendatud Koguduse kirikus kohalike eesti koguduste ühine jumalateenistus. Jutlustab Vancouveri E.E.L.K. Peetri Koguduse õpetaja Thomas Vaga. Teenivad ülempreester dr. Eugen Ruus ja jutl. Edgar Toompuu ning ühendatud segakoorina Vancouveri eesti koorid — Eesti Seltsi, ühendatud Koguduse ja Vancouveri Eesti Segakoor.

ARMAST EMAKEST, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

Hilda H. Kuhlberg'i

neiuna KÜBAR

sündinud 19. septembril 1900 Kavastus
surnud 4. veebruaril 1987 Torontos

leinavad sügavas kurbuses

tütar ELLEN ja abikaasa HANS
tütar ILME ja abikaasa HANS
HILLAR, MICHELE ja EMILY
INGRID, JAAK ja KRISTINA
BRIAN, MAI ja ALEKSANDER
VIVIAN ja PHILIP
ANNE-MARIE
MARK
SUGULASED Kodu-Eestis

Puhka rahus!

ARMAST EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

Miina Hoid'i

sündinud 25. novembril 1897 Saaremaal
surnud 21. jaanuaril 1987 Saaremaal

mälestavad sügavas leinas

HILDE abikaasaga
ALMA ja VIRVE
HEDVIG perega

KALLIST ÕDE

Astrid Vähi

mälestavad kurbuses

tütar SIIRI Eestis
õde NELLI perekonnaga Eestis

vennad:
ERIK abikaasaga Rootsis
JULIUS, EINAR ja VÄINO
perekondadega Kanadas

ARMAST ABIKAASAT JA ÕDE

Veera Kasemaa'd

mälestavad sügavas kurbuses

ABIKAASA Torontos
VEND perekonnaga USA-s

Oma armast vilistlast

Ahti Pae'd

sündinud 27. juulil 1919 Valgas
surnud 3. veebruaril 1987 Stockholmis

mälestab leinas
korporatsioon FRATERNITAS ESTICA

Nr. 11

KIRIKU

EELK PEETRI KOGUDU

817 Mt. Pleasant Rd. Toron
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-
Tel. kiriku kantseleis 483-58
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS p
päeval, 15. veebr. kell 11 ho
Teenib õp. E. Heinsoo. Püh
vakool, leeritund. Piiblitund
pärast jumalateenistust peab
E. Heinsoo Joh. Ilmutuse ra
tut selgitades.

Vabariigi aastapäeva JUMA
TEENISTUS pühapäeval,
veebr. kell 11 homm. Teenib
E. Heinsoo, laulab Ca
Domino dr. R. Toi juhatusel

Õp. A. Taul on puhk
9.—23. veebr. Õp. E. Hei
kõnetunnid sel ajal on teisipä
1—4 p.l., kolmapäeval 9.30
homm., neljapäeval 1—8 p.l.

KANTSELEITUNNID t
päeviti kl. 10 h.—6 õ. ja n
päeviti kl. 12—3 päeval.

TORONTO KOLMAINU E
EV.-LUT. USU KOGUDU

Kirik. 619 Sherbourne St.
Toronto (Sherbourne'i allm
jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7
Kantseleis, telefon 921-941

JUMALATEENISTUS i
duses Eesti Iseseisvuspäeva
kuulutamisega on pühap.,
veebr. kell 3 p.l. Laulab
sambel. Jumalateenistusele
neb koosviibimine kohvil
Kõne ja ettekanded.

ÕPETAJA KÕNETUN
on iga kuu teisel esmasp
kella 6—8-ni kiriku kantsel

TORONTO EESTI
AP.-ÕIGEUSU KOGUDU

R R 5, Orangeville, Ontari
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 15. veebr. kell 2
JUMALATEENISTUS Peetri
rikus. Teenib ja jutlustab pr
E. Lepik. Laulab kogud
segakoor G. Raagi juhatu
Laululehed.

Jumalateenistusele järgneb
guduse nõukogu koosolek; mi
kõiki nõukogu liikmeid palut
tungivalt osa võtta.

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 15. veebr. kell 11 homm. Teenib õp. E. Heinsoo. Pühapäevakool, leeritund. Piiblitund kohe pärast jumalateenistust peab õp. E. Heinsoo Joh. Ilmutuse raamatut selgitades.

Vabariigi aastapäeva JUMALATEENISTUS pühapäeval, 22. veebr. kell 11 homm. Teenib õp. E. Heinsoo, laulab Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel.

Õp. A. Taul on puhkusel 9.—23. veebr. Õp. E. Heinsoo kõnetunnid sel ajal on teisipäeval 1—4 p.l., kolmapäeval 9.30—12 homm., neljapäeval 1—8 p.l.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

JUMALATEENISTUS ühenduses Eesti Iseseisvuspäeva väljakuulutamisega on pühap., 15. veebr. kell 3 p.l. Laulab ansambel. Jumalateenistusele järgneb koosviibimine kohvilauas. Kõne ja ettekanded.

ÕPETAJA I KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 15. veebr. kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

Jumalateenistusele järgneb koguduse nõukogu koosolek, millest kõiki nõukogu liikmeid palutakse tungivalt osa võtta.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 15. veebr. kell 11 homm. KONTSERT-JUMALATEENISTUS. Laulab segakoor Leelo Eerik Purje juhatusel.

Laupäeval, 21. veebr. kell 4 p.l. E.V. 69. aastapäeva tähistav JUMALATEENISTUS. Laulab koguduse segakoor Asta Ballstatdi juhatusel. Pärast jumalateenistust aktus ja kohvilaud. Solist Georg Soans — tenor. Aktusekõne E.V. aupeakonsul Ilmar Heinsoo.

Pühapäeval, 22. veebr. JUMALATEENISTUST ei ole.

Pühapäeval, 1. märtsil kell 11 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS. Esineb õpilaste puhkpillideansambel Lembit Avessoni juhatusel.

Pühapäeval, 8. märtsil kell 4 p.l. palvepäeva JUMALATEENISTUS armulauaga. Laulab koguduse segakoor Asta Ballstatdi juhatusel.

Pühapäevakool iga jumalateenistuse ajal. Leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Koguduse segakoori harjutused igal esmaspäeval kell 6.30 õ.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. kuni kella 4 p.l.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 11. veebr. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 15. veebr. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 18. veebr. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 22. veebr. JUMALATEENISTUS E.V. aastapäeva tähistamisega. Teenib E. Saraoja. Laulab naisansambel.

Kolmapäeval, 25. veebr. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Lugege kaks korda nädalas ilmuvat
„VABA EESTLAST"
— sisukam ja odavam eesti
ajaleht vabas maailmas!

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 15. veebr. kell 2 p.l. pühapäevakool lastele, piiblitund täiskasvanuile — Gustav Pitka.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Allan Laur ja Endel Siitam. Laulab naistrio. (Buss Eesti Kodust lahkub kell 1.15 p.l.)

Kell 6 õhtul ingliskeelne PEREKONNAÕHTU Allan laur, solist Marilyn Muller. Kohvilaud.

Kolmapäeval, 18. veebruaril kell 11 hommikul PALVEKOOSOLEK.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

Jaan Andreller
10. Parkland Rd.
Scarborough, Ont. M1N 1Y5
Tel. 699-6137

„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval
kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 15. veebr. kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile ja noortele, kell 11 lastele.

Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid. Kitarrikoor.

Kell 10 homm JUTLUS inglise keeles, J. Andreller.

Kell 6 õ. VÄLISMISJONIÕHTU. Medride duetilaul.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Luteri kirik
(Bloor ja Indian Rd.)

Op. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel. 483--2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 15. veebr. kell 17.00 JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄEVAKOOL.

Laupäeval, 21. veebr. kell 13.00 E.V. aastapäeva JUMALATEENISTUS Virginia United kirikus (HWY 48 ja Royal Beach Rd.) Järgneb päevakohane koosviibimine.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus, 501 Davisville Ave., Torontos. Igal esmaspäeval kell Mapleside Ave., Hamilton, tel. 18.00—19.30 Hamiltoni kiriklas, 3 527-0410.

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Mehist vabadusvõitlejat ja rahvusteadlikku aatekaaslast ning armast confraterit

Ahti Pae'd

mälestavad leinas

PRIIT ARUVALD
ILMAR HEINSOO
LAAS LEIVAT
HANS LUPP
ERMI SOOMET
HARALD TEDER

Armast

Hilda Kuhlberg'i

mälestavad

LEENA, ERIK ja MARK
MAIKI, MART ja KAILI
EHA ja HANS

Leinateateid

Eestis Sauel suri 12. novembril August Kruusmaa.

USA-s Racine'is suri 16. novembril Jaan Soo, sündinud 15. aprillil 1907 Türil.

Austraalias Melbourne'is suri 10. detsembril Leo Piik, sündinud 1. mail 1922 Alutagusel.

Rootsis Borasis suri 15. detsembril Rodion Uusla, sündinud 30. septembril 1898 Ridalas.

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—

USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata

VABA EESTLANE

120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. **(Raha saata ainult tähtkirjas).**

Nimi: .....

Aadress: .....

.....

.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 10. veebruaril 1987 — Tuesday, February 10, 1987

Ristsõna nr. 1339

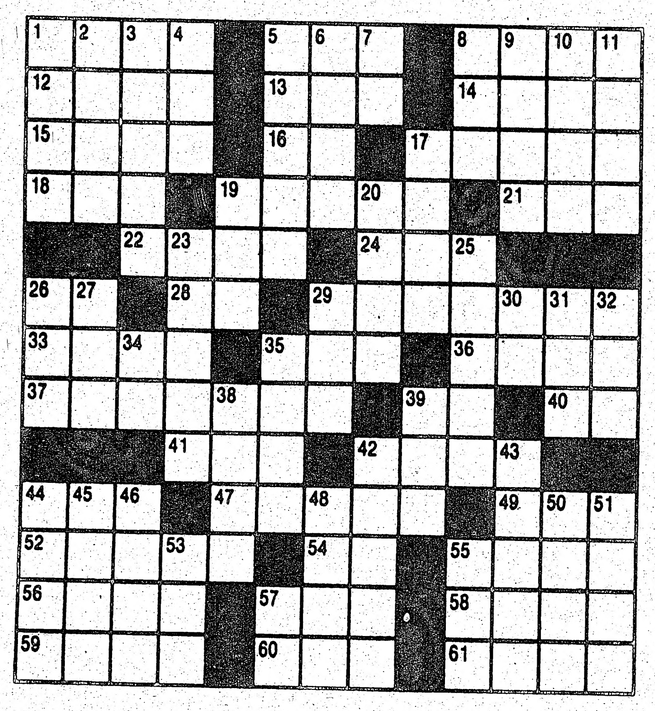

PÕIKREAD: 1. Salapolitseinik kõnekeeles, ka linn Rootsis, 5. Saksakeelne küsimus, 8. Pagaritoode, 12. Hõige, 13. Silmipimestav, 14. Küla ja asundus Harjumaal ja Saaremaal, 15. Lind, 16. Noot, 17. Naisenimi, 18. . . . kivi — kiviliik, 19. Eesti arhitekt Kanadas, Toronto ülikooli õppejõud, 21. Omaaegse karikaturisti Veldemani nimimärk, 22. Saak, hulk, 24. Punane ühes võõrkeeles, 26. Kaksikkonsonant, 28. Endine eesti raadioleht, 29. Kunstistiil, 33. Pehme ese, 35. Artikkel prantsuse keeles, 36. Vorm sõnast olema, 37. Saared Atlandi ookeanis, 39. Eessõna saksa keeles, 40. Oli vanasti duellide põhjuseks, 41. Nõnda, 42. . . . Teadus — omaaegne raamatusari, 44. Elektritakistuse ühik, 47. Eesti kirjandusteadlane-luuletaja Ameerikas, 49. Põllutööriist, 52. Kaalu mõõtühik, 54. Sama mis 28 põiki, 55. Sisselõige, 56. . . . maa — teatud maksustamis- ja mõõtühik Eestis minevikus, 57. Endine vald Pärnumaal, 58. Mehenimi, 59. Hobune, 60. Tiitel Itaalias ja Hispaanias, 61. Hiljuti surnud filmi- ja tv-tähe eesnimi.

PÜSTREAD: 1. Maksarakkude nõre, 2. Hüüatus, 3. Itaalia kuulsamaid filmitähti, 4. Laohoone, 5. Inglise kirjanik, teose „Maailmade sõda" autor, 6. Üksiklane, 7. Noot, 8. Küsimus, 9. Kuulsa Saksa riigimehe eesnimi, 10. Mehenimi, 11. Mitte sile, 17. Mehenimi Piiblis, 19. Muinas-Kreeka jumalanna, 20. Nimi, millest on tuletatud sõna, erootika, 23. Tähekuju, 25. Enne, mõni aeg tagasi, 26. Kuurort Lääne-Euroopas, 27. Skandinaavia lennuliin, 29. Punane ühes võõrkeeles, 30. Klass — lühend, 31. Endisaegne sõjariist, 32. Sadam Võrtsjärve ääres, 34. Noot, 35. Kahe eesti kirjaniku nimi, 38. Esineb luuletuses, 39. Merelind, 42. Suure tööstusega linn Saksamaal, 43. Kibe, kange, 44. Rumal, 45. Eesti valitseja minevikus, 46. Tugev torm, 48. Endine meie lehe peatoimetaja, 50. Korralagedus, 51. Luuletaja Hiire eesnimi, 53. Juures (murdes), 55. Sugulased.

RISTSÕNA NR. 1338 LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Pp, 3. Tom, 6. Sõrve, 10. Käru, 11. Neli, 12. Eile, 13. Etikett, 15. Istik, 17. Sss, 18. Sink, 19. Tee, 21. Keegi, 24. Ava, 25. Etem, 27. R. Kull, 29. Muu, 31. Aplaus, 33. Dublin, 36. Ali, 37. Itken, 39. ASEA, 41. Ihr, 42. Reede, 44. Ais, 46. Igav, 48. Nai, 50. Kassa, 52. Ilmutan, 54. Tema, 55. Lina, 56. Lase.

PÜSTREAD: 1. Päts, 2. Priske, 4. Ont, 5. Metsik, 6. Siin, 7. Ret, 8. Viitama, 9. Elke, 10. Keskendama, 14. Ebe, 16. Skalp, 20. Elustamine, 22. Emil, 23. Grant, 26. Taul, 28. Laine, 30. Uute, 32. Laad, 34. Biisam, 35. Iiris, 38. Ervin, 40. Senta, 43. Erm, 45. Ike, 47. Gal, 49. Aas, 51. Sa, 53. La.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

14. ja 15. veebr.
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

21. ja 22. veebr.
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

28. veebr. ja 1. märtsil
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

7. ja 8. märtsil
dr. H. Tari, tel. 224-0402

Sündmuste kalender

- *Laupäeval, 14. veebruaril, kell 8 õ. „Baltic Bash for Afghan Aid", Poola Majas, 206 Beverly St.*
- *Laupäeval, 14. veebruaril, kell 7 õ. Eesti Majas T. E. Meeskoori pidu.*
- *Laupäeval, 14. veebruaril, kell 9.30—4.45 Tartu College'is Kultuurivaramu Konverents.*
- *Pühapäeval, 15. veebruaril, kell 11h. Vana Andrese kirikus Kontsert-jumalateenistus.*
- *Pühapäeval, 22. veebruaril, kell 3 p.l. E.V. 69. aastapäeva Kontsert-aktus. Convocation Hall Toronto Ülikool.*
- *Laupäeval, 28. veebruaril kell 7.30 õ. Minkler Auditooriumis T.E.R.R. „Kungla" lavastus „Kas oled näinud?"*

wintario

Date: Thursday, February 5, 1987

$200,000 GRAND PRIZE

GRAND PRIZE BONUS SYMBOL △ NO OF PRIZES

2 5 1 2 0 6 $200,000

3600 2 5 1 – – – $10
360 2 5 1 2 – – $100
36 2 5 1 2 0 – $1000
3 2 5 1 2 0 6 $100,000
36 – 5 1 2 0 6 $1000
360 – – 1 2 0 6 $100
3600 – – – 2 0 6 $10

$1,000 PRIZES 8 2 2 7 9 — 2 WAYS TO WIN
8 2 2 7 9 –
– 8 2 2 7 9
80 $1000 PRIZES

$100 PRIZES 6 4 2 5 — 3 WAYS TO WIN
6 4 2 5 – –
– 6 4 2 5 –
– – 6 4 2 5
1200 $100 PRIZES

$10 PRIZES 7 9 5 — 4 WAYS TO WIN
7 9 5 – – –
– 7 9 5 – –
– – 7 9 5 –
– – – 7 9 5
16,000 $10 PRIZES

WIN'FALL PRIZES 0 2 — 5 WAYS TO WIN
0 2 – – – –
– 0 2 – – –
– – 0 2 – –
– – – 0 2 –
– – – – 0 2
200,000 Win fall PRIZES of 5 free tickets

Ahti Pae surnud

Rootsist saabunud teadete kohaselt suri möödunud teisipäeval Stokholmis pikaajalise haiguse järele kauaaegne Rootsi Eestlaste Esinduse (REE) peasekretär ja viimati „Rahvusliku Kontakti" peatoimetaja Ahti Pae 67-aasta vanuses (sünniaeg 1. 9. 1919). Teda jäävad leinama paljud välis-Eesti organisatsioonid ja lugematud sõbrad ning tuttavad.

Jussi jahijutt

Põldpüüde jahil

Kutt ja Juss on oma pika elu ja sõpruse jooksul sajad korrad koos jahil käinud; enam-vähem on need jahiretked olnud tavalised, kuid on olnud naljakaid, lõbusaid ja ka halenaljakaid. Ühest niisugusest teen vähe juttu.

Oli vähe udune hommik, kui osa Petseri Jahiseltsi liikmetest (enamasti politsei ja kaitseväe kaadri mehi) korraldasid Petseri linna läheduses põldpüüde jahi. Ei mäleta enam kui palju kütte sellest osa võtsid, kuid kinlasti üle kümne. Kutil oli õnne ja ta sai õige pea oma jahikotti pista ühe jänese ja mitu põld-püüd. Hargnenult liiguti küla põldudel edasi, kus küttide vahe oli umbes 120—150 sammu. Kui olime jõudnud Podavalitsa ja Kosje-Sagorje külade vahel oleva võsa lähedale tõusis Kutt eest suur parv põldpüüsid ja lendas võsa suunas. Kutt „kihutas" vasakust rauast laengu järeke; kui mina ei eksi, siis paar-kolm lindu kukkusid ja teised lendasid ehmatuse pääle läbi hõreda võsa minema. Kutt saatis neile veel ka paremast rauast paugu. Oh, sa mu meie, kus põõsastes hakkas elu ja kahin! Arvati, et Kutt haavas linde ja need nüüd rabelevad sääl võsas. Kui asja uurima mindi, siis selgus, et võsa ääres maadleb surmaga venelase vana hobuse-kronu! See juhtus nii, et mõnel kütil oli püss laetud üks raud linnu- ja teine jämedate jänese-haavlitega (#2). Nii oli ka Kuti püss laetud ning sellepärast see õnnetus juhtuski! Jämedad haavlid tungisid võsast läbi ja tabasid teiselpoo-olevat hobuse-kronu. Ratsapolitseinik Tutt päästis oma pauguga hobuse vaevast. Kaks meest läksid siis külla hobuse omanikku otsima ja viimaks leidsidki ta. Kui mees kohale tuli, küll aga tegi kisa ja laskis vägevaid ja mahlakaid venekeelseid sõimusõnu lendu. Ta nõudis oma kronu eest kaitseväe ratsahobuse hinda!

Kütid pakkusid temale isegi viiskümmend protsenti kallimat hinda kui see kronu väärt oli! Mees ei lepi sellega! Hää küll, kui sa sellega ei lepi, siis kutsume kohaliku rajooni-konstaabli kohale ja laseme protokolli koostada ning asi kohtu lahendada anda!

Kui mees seda juttu kuulis, siis oli kohe hoopis teine jutt ja ta lausus: „Mis härrad nüüd niipalju vaeva hakkavad nägema? Makske minule see lubatud summa ja hobuse naha ja liha saate ka omale?" „Muidugi saad!" Löödi käed, kütid panid raha kokku ja mees võis endale palju parema ja noorema hobuse osta.

Nii lõppes see meie põldpüü-jaht.

„Vaba Eestlase" 1987. a. tähtraamatus, lehekülg 2, Optik Ratas'e kuulutuses on eksitav viga, mida palume lugejail parandada. Õige aadress on:

219 Danforth Avenue, Toronto, Ont. M4K 1N2

Optik Ratas

219 Danforth Ave., Toronto, M4K 1N2 — Tel. 465-6251

- PRILLID parimas kvaliteedis ja igas hinnaklassis
- Kõik klaasiliigid saadaval, näit. „Photogrey, Zeiss, seamless bifocals" jne.
- Siinsete ja kodumaiste arstitähtede täitmine oma töökojas. Soovikorral ka saatmine postiga.
- „CONTACT-LENSES" soodsate hindadega.

10% hinnaalandust kaasmaalastele

Nalja

Saksamaal, Ida-Berliinis kohtab valitsuse funktsionär jõe ääres vana sõpra, kes mõtleb ennast uputada. „Nii hull see asi ka ei ole, et end uputada. Läheme võtame paar õlut ja arutame meie praeguse olukorra ja tuleviku põhjalikult läbi," sõnab funktsionär.

Poole tunni pärast tulevad mõlemad mehed kõrtsist välja ja hüppavad koos jõkke.

„Kas sinu mees veel nii hilja öösel koju tuleb, nagu sa hiljuti kurtsid?" — „Ei. Selle moe harjutasin ma varsti ära." — „Aga kuidas said sa sellega hakkama?" — „Igakord, kui Albert hiilides trepist üles tuli hüüdsin ma tasa: kas sina tuled, Lui?"